

C. 22797.
f. 126

Galb... ..

PESMI.

ZLOŽIL

MATIJA KRÁČMANOV

VALJAVEC.

V LJUBLJANI.
ZALOŽIL JANEZ GIONTINI.

22797. II. C. 8

PESMI.

ZLOŽIL

MATIJA KRÁČMANOV

VALJAVEC.

V LJUBLJANI.
ZALOŽIL JANEZ GIONTINI.

PRSMJ

MATILIA BRANCOV

1855

IN=030003205

1855. Tisek in papir L. Sommera na Dunaju.

Psalmi.

Nevsahljivi vir modrósti,
Božjih stúdenec resníc,
Vseobségljaj vse nravnósti,
Rajske poezije klíc,
Lečno srěnih ran hladilo,
Knjiga — vseh beríl berílo!

1. psalm.

Blagor mu človeku, ki nikoli vodil
Ni po sledu svojem ga sovét hudobnih,
Blagor ki po stezah grešnikov ni hodil,
Ni sedél na stolu zasmehunov zlobnih!

Ampak čigar volja božja je postava,
Mu gospodov zakon noč in dan so misli,
Kdor po tej postavi žitja tir vravnava,
Ki hoténje le mu višnjega je v čisli.

On bo ko drevesce čvrsto kraj potoka,
Zasajeno v prsti budni rast veselo,
Ki donaša vedno sad svoj za obroka,
In ne bo mu perje nikdar obletelo.

Speh imel v početju, speh bo v reči vsaki,
Kar ravnal bo sreče solnce mu poseje;
Ne takó hudobni; plevam so enaki,
Veter jih odpiše, sapa jih razvéje.

Ne strpi pri sodbi kdor je zel po plodu,
Ne obstane v zboru dobrih in pravičnih;
Kajti pot pravičnih znana je gospodu,
Kaznovavec zlih bo pot končal krivičnih.

2. psalm.

Kaj v togoti so nevernim
Srca z jezo se navdale?
Ljudstva s srdom kaj prešernim
Prazne so reči zmišljale?

Zbrali so se zemlje knezi
K zlemu vkup posvétu nov' mu
Prot gospodu v nični jezi,
In maziljencu njegov' mu.

Daj, naztrgajmo njih zveze,
Kar teži nas otresímo,
Žulijoče jarma peze
Nič več dalje ne trpímo.

Toda čigar dom nebesa,
Ki oblaki so mu sedež,
Je vseslušnega ušesa,
Smeja se jim vsega vedež.

Usta v svòm odprl bo srdi,
 Jim govoril bo s togoto,
 V govorici grozni trdi,
 S plaho jih navdál strahoto.

Jaz pa kralj po njem, vladávec
 Sem na Síonski višavi,
 Biti čem oznanovávec
 Dani od njega postavi.

Z nebne više se ponižal
 Na zemljó do tega sveta,
 Meni hlapcu se približal:
 »Glej me svojega očeta!«

»Prosi, in kar je nevernih
 Dédšina bo mojga sina,
 Kar pokrajín je nezmernih
 Tvoja bodejo lastina.«

»Dal v oblást jih bodem tvoje,
 Da pod tábo kraljem bodo,
 S palco jih železno svojo
 Stareš k' ilnato posodo.«

Toraj kralji in vladíki
 Pázite in pa uméjte,
 Čujte zemlje vi sodníki,
 Ter se podučíti glejte.

In sò strahom mu služíte,
 V njem radújite se v trepéti,
 Po njegovem se trudíte
 Uku žitje svoje `méti.

Da **gospod** se ne razkači,
 Ne' zgubíte prave poti,
 Da v pogubo se drugači
 Ne pogreznete po zmoti.

Jeza božja se bo vnela
 V kratkem strašna in gorjúpa,
 Ali doba zá nj vesela,
 Srečna ki v gospoda upa.

3. psalm.

Gospod, preganjevcov število
Pogléj kakó se je namnóž' lo,
Krdelo sprótnikov obilo
Se zoper mene, glej, je zlóž' lo!

Kriči kričávcov truma mnoga,
Že marsikdo je tak izústil:
Pomoči nima več od boga,
Polé, gospod ga je zapustil.

Al ti gospod pomoč si moja,
Ti moja čast, ti moj nadzórnik,
Glavó mi dvigne desna tvoja,
Povišaš koj me moj podpornik.

K gospodu klic na glas povišal,
Ko prišel sem v nadloge hude,
Me z gore svete je zaslišal,
Prispél na pómoč mi brez mude.

Zaspál sem, san me je posilil
 In zbudil sem se, vstal na novo,
 Ker se gospod me je usmilil,
 Sprejét sem v milost spet njegovo.

Ak tisuč tisučev sovražnih
 Obleže me, bom brez bojezni,
 Ti dvigni se gospod bog blažnih,
 V pogubo sramno jih pogrezni.

Pobil si vse sovrage zlobne
 Ki ti stojé po krivem zoper,
 Zobé jim strl, k' jih znaš hudobne,
 Njih strta moč je, strt njih coper.

Pri bogu le za rod človeški
 Edíno je pomoč vsesmilna,
 In tvoja blagodat, nebeški!
 Na ljud tvoj zlije se obilna.

4. psalm.

Kedar sem na pomoč k njemu dvigal klice,
Slišal me gospod je, moje bog pravice.

Daj, usmilno roko stegni čez me svojo,
Sliši moje vpitje, čuj molitev mojo.

Vi človeški sini, žalost vam dokóri
Srce še težila bode v bridkem móri?

Kaj nečimrnost so vam edine misli,
Ste laží prijatli, krivda vam je v čisli?

Znajte da je bóga moj'ga moč velika,
Čudnega je storil svojega svetnika.

Kedar vá nj zakličem on odpre mi sluhe,
Krik moj ne potrka na ušesa gluhe.

Bóдите srditi, ali ne grešíte,
V hramu kes čez srca míšljenje budíte;

Bodi dar pravica, up gospod vam bodi,
Krivo naj po sledu svojem vas ne vodi.

Slišim, godrnjá že marsikter mrmrávec:
Kdo se nam prikaže dobrega dajávec?

Že pogledal ti si nas z očesom milim,
Srce si z veseljem mi navdál obilim;

Dal pridelek večí žitnega si polja,
Trsje bolj osočil, rast povišal olja.

Jaz bom tudi v miru sladko spal, počíval,
Pokoj bom nebeški rajske slasti vžíval,

Ker me z mílostjo si ti gospod okrožil,
Up do tebe vkrepil, vtrdil in pomnožil.

5. psalm.

Ti v milósti nepreséžen,
Ki si bil in boš povsod,
Kličem tebe obetéžen,
Čuj me kralj in moj gospod.

K tebi dvignem glas molitve,
Zjutraj slišal klic boš moj,
Vpitju gluh ne boš prositve,
Ker krivica dom ni tvoj.

Zlim prebitja zraven sebe,
Stana jim ne bodeš dal,
Ne strpí krivičnik tebe,
Pred tebój ne bo obstál.

Ti zlotvorcom, hudobivcom
Si na vekomaj sovraž,
Krvoželjnikom, lažnjivcom
Gnus in stid spoznati daš.

Jaz dosegši milost tvojo
Pridem k tebi na tvoj dom,
V tvôm svetišču dušo svojo
Dvigal k tebi v strahu bom,

Vodi v svoji me pravici,
Bodi sprimljevavec moj,
Da ne pojdem po krivici,
Da sledíl bom za tebój;

Ti gospod ravnaj pred sábo,
Pred obličjem svom mi pot,
Da bom hodil zmir za tábo
In se vragov ognem zmot;

Ker v njih ustih ni resnice,
Srce njih nečimrno,
Njih jeziki govorice
Zle, goľjufne polni so.

Grlo njih je kakor žrelo,
Usta brezen, grob odprt,
Sodi totih ti krdelo,
Zlij na njé pravični srd.

Njih naklép končaj, zavrzi
Po njih hudotvoru vse,
Ker njih množica te mrzi,
Ker razsrdili so te.

Vsi poveselé se k' upa
Svit jim ti si o gospod,
Večno nalijála kupa,
Tvojih se jim bo dobrót.

Ti med njimi boš prebival,
Stanje njih jim dom bo tvoj,
Kdor te ljubi te bo vžival,
In ponašal se stebój.

Ki pravica so jim poti,
Dal jim boš svoj blagoslov;
V svoji s' nas obdál dobroti
Kakor mesto brambe rov.

6. psalm.

V srdcu svômu me ne kaznúj,
Me ne tepe v jeze sili,
Klic poslušaj, prošnja čuj,
Ter se me gospod usmili.

Slab sem, mojo glej slabost,
Vzdravje me gospod obudi,
Trese se mi svaka kost,
V strahu drgetájo udi.

Omedleva v meni duh,
Dušo tarejo mi mame,
Dokorej boš klicu gluh?
Milostno ozri se ná me:

Kajti ná te nikadár
Ne bo mislil človek mrtev,
Bo li čast mu tvoja mar
Ki je v grobu pekla žrtev?

Zgínila je trupla moč
Mi od zdíhanja in joka,
V póstelji solzím vso noč,
Ter ni konca solzotoka.

Zmračíl se mi sklen očes
Je od znótrnje žalósti,
Med sovragi čez in čez
Skrčen bivam po starósti.

Proč od mene ti zlobín,
Zdihe moje bog je slišal,
K' sem ga klical tožni sin,
Me čez vrage je povišal.

Vsakdo ki mi bil je vrag,
Ima se mi sramováti,
Mora vrniti se plah,
Zdajci v strahu trepetáti.

7. psalm.

V tebe bog sem upal zmirom,
Nada si mi ti edina,
Reši me gospod zlobina,
Z milim me poglej ozirom.

Da pregánjevec ne zgrabi
Kakor lev mi duše moje,
Kajti v pomoč roke svoje
Stégniti mi vsakdo zabi.

Ak se rok drží krivica,
Ak sem kriv obdolževanja,
Naj me pahne maščevanja
Jezna vražnikov desnica:

Ako meni zlo želečim
Hudo sem povračal s hudim,
V smrt naj brez pomoči zgrudim
Se pred vragom éz me večim;

Naj me živega pohodi,
Dušo mojo naj jo vjame,
Strto mojo čast mi vzame,
Vekomaj pogin mi bodi.

Dvigni se gospod in vstani
Na mejah vseh meni sprotnih
Vragov v nápuhu togotnih
V sodbo po zapóvdi dani.

Ljudstev zbor te bo okročil,
Vrni taj se na višavo,
Na prestolje svoje pravo,
Ker od tam si tron preložil.

On gospod je, ljudstva sodi,
Sodi me po pravdi moji,
Po nedolžnosti kar svoji
Sem zaslužil, to mi bodi.

Ster', uniči grešnih zlosti,
Bodi právednim voditelj,
Srca in obisti zritelj,
Znatelj naše nótrnosti.

On ki právednim pomaga,
Pomočnik je moj resničen,
Je sodnik močan, pravičen,
Ako sodbo tud odlaga.

Ali slednji dan ne žuga?
Ako se ne spreobrneš,
Dvigne meč, se v prah povrneš,
Grenka te zadene tuga.

Lok je svoj napel, nategnil,
Smrtne strele ná nj'ga djál je,
V ognju pšic si nakováł je,
Misliš, da mu boš ubegníl?

Glej, on je krivico véinil,
Zlo rodil in žalost samo,
Kopal je in skopal jamo,
Ali sam bo v njej poginil.

Ki jo drugim je napravljál,
Žalost samega naj bije,
Naj se vjame v hudobije
Sam ki drugim jih nastavljal.

Jaz pa višnjega veličál,
Hvalil bom imé gospoda,
Od prihoda do zahoda,
Njega bom pravico pričál.

8. psalm.

Čudno je na zemlji tvoje imé mogočno,
Tvoja slava viša, kot nebo obločno.

Čast osnúl iz ust si déc in sisajočih,
Da zavežeš jezik ti nasprot'vajočih.

Ak nebó pogledam, tvojih prstov delo,
Luno in ponebnih svitlih zvezd krdelo;

Kaj tedàj je človek, kaj je sin človeški,
Da spominja se ga še vladár nebeški?

Z veličastno slavo si ovenčal njega,
Majheno ponižal le pod ángelee ga;

Del postavil svojih si ga gospodarja,
Cele zemlje njega 'zvolil si vladarja.

Njemu si podvrigel ovce in goveda,
Vse zverine divje slehrnega reda;

Tice letajoče po nebá obzorju,
Ribe plavajoče po nezmernem morju.

Tvoje imé gospod naš! kak je čuda polno,
Kak je čudno tvoje stvarjenje vesolno!

9. psalm.

Tvojo čast in hvalo bodem pričal,
V srcu svojem te gospod veličal.

Jezik moj bo tvoje čuda pravil,
Tvojega visost imena slavil,

Ker si moje vrage v beg zavrnil,
Moč njihovo v tamen mrak ogrnil,

Da opešali so, oslabeli,
Pred obličjem tvojim omedleli;

Kajti ti si pravdo mojo vrédil,
Si na sodni stol pravice sédel.

Ti si verokletnike zarotil,
Si za vekomaj zlotvorce vkrotil,

Njih imena zbrisal iz spomina,
Meč njih dalje ne stori pogina;

Mestom njih razdór, razsíp si včínil,
Njih spomín ko glasa hrup je zginil.

Al za našega gospod-bogá se
Ne dobí premína večne čase.

V sodni stol prerazil je prestolje,
Sodi po pravici on vesolje,

Dal se je v zavetje siromaku,
Tolažnika revnim ki so v plaku.

Up si vseh ki tvoje ime poznajo,
Ker so skrb ti, zá te mar k' imajo.

Hvalo mu prepévajte in slavo,
K' íma préstol Sionsko višavo,

Sklepe večne milosti njegove
Med poganske znánite rodove.

Spomnil se je njih krví mestitelj,
Revnih ne pozabil tolažitelj.

Lej potlačili so me sovragi,
Daj, usmili se gospod me blagi,

Ki si vratom smrtnim me utegnil,
Da nevarnosti sem ječe ubegnil,

Da med vráti Sionove hčere
Pel bom slave tvoje mnogotére.

Radovál se bodem zmage tvoje,
Veselil se iz vse duše svoje.

Neznabožci sami v njo so pali,
Ki jo drugim jamo so kopali,

V zanjke skrivši položene sámí
Vpletli so se z lastnimi nogámi.

Bog spoznán bo ko pravice borec,
V delih svojih rok je vjet zlotvorec.

Grešnik naj v peklà pogubo habi,
Vsako ljudstvo ki bogá pozabi;

Kajti vekomaj ne bo pozabljen
Revež, ki z ubožtvom je pohabljen;

Ni zastonj njih up potrpežljivi,
Kajti vé gospod da niso krivi.

Dvigni se gospod, nikar ne hoti
Da ti človek se prezlò vkrepoti.

Ljudstva ímajo pred tebe priti,
Sojeni pred tvom obličjem biti.

Daj, postavodajca čéz nje 'zvoli,
Da spoznajo da ljudjé so zgoli.

10. psalm.

O gospod, zakaj obrnil
Si od mene svoj obraz,
Lice svoje mi zagrnil,
Ko mi je pomoči čas?

Ko se zlóstnik napihuje,
Glej se siromak topi,
Ali v tem kar namišljuje
Vsakdo sam se pogubi.

Srečnega se grešnik meni,
Ker zavživa duša slast,
Blaženega on se ceni,
K' ima zlo nad njim oblast.

Bóga grešnik raztogoti,
Ga razpali, vname v srd,
Al ne praša v slepi zmoti,
Kolik je zaslužil črt.

Taka je njegova zmeta,
Da mu mar ni več gospod,
In njegove vselej pota
So oskrúnjene povsot.

Sodbe tvoje znati noče,
Je ne vidi, je je slép,
Nad sovragi biti hoče,
Vá nje piše trd in srép;

Kajti v srcu svôm besédi:
Jaz omájal se ne bom,
Od rodú do róda, vedi,
Brez nesreče bo moj dom.

Usta polne íma zlosti,
Kletva góvor je njegov,
Pod jezikom so žerkósti
Polne žalostnih plodóv.

Po ubogih gleda, stréže
In preží ko v jazbi lev,
Da zasači v svoje mreže
Koga izmed révežev.

Vjetega na tla potegne,
Skluči, skrči vkupaj se,
Skoči kedar moč dosegne,
S kremplji šavsne réveže;

Kajti v srcu ga beseda:
»Bog pozabil je« — slepi —
On več mojih del ne gleda,
Stran obrnil je oči.«

Vstani, daj, gospod, in dvigni
Revnim svojo roko v bran,
Milost rešno jim pomigni,
Spodi zatirávce stran.

Da je vžalil in razsrdil
Boga grešnik, kak je to?
Ker je v srcu svojem trdil:
Saj me kaznovàl ne bo.

Ti pa vidiš bolečine
In poslušaj revnih stok,
V sodbo tiral boš zločine,
Spustil jih ne boš iz rok;

Ti si revnih up in nada,
Pomočnik si ti sirót;
Vekomaj bo tvoja vlada
Gospodávala povsot.

Pokončani, strti bote
Ajdje v njega deželàh;
Slišal je gospod sirote,
Jim ugodil po željàh.

Sreca njih si ti pripravil,
 Ino vredil jih takó,
 Da jim za poslúh nastavil
 Lahko svoje boš uhó;

Da prisodiš prav siroti,
 Da povzdigneš nizkega,
 Da se človek ukrepoti,
 Dvigne do visókega.

10. (11.) psalm.

On je up moj, ki je sam gospod,
Duše mi bojezen ne beteži,
Kaj velújete jej: v goro beži
Kakor vrabec urno stran od tod.

Kajti grešnik, glej, napina lok,
V tulu íma strele ostropiène,
Da pomeče v tmi jih na praviène,
Ki so nekriviènih src in rok.

Lej razdírajo, kar tvoj je èin,
Èemur ti si dovršénje vspešil,
V èem pa se pravièni je pregrešil,
Kaj pač storil je pravice sin?

Tron gospodov nebni je oblok,
Pazno on z oèmi na revne gleda,
Ter s trepávicama vse pozveda,
Kakšen rod èloveških je otrók.

Zlega — právednega — bog obá
Pozvedaje brez razločka skuša;
Ali ljuba lastna ni mu duša,
Ki, kar je hudobno, rad má.

Zanjke on deži na zlobnih trop,
Ogenj, žveplo zlim nataka v kupo,
Tepe piš gospodov jih gorjúpo,
Pali zle viharnozlobni sop;

Kajti on pravičen je gospod,
In čez vse mu ljuba je pravica,
On na njé, ki mar jim je resnica,
Zre usmilno vselej in povsód.

11. (12.) psalm.

Pomagaj mi gospod, poglej zmanjšúje
Število se svetnikov in stanjšúje;

Na zemlji med človeškimi otroci
Resnica rejša se in omaguje;

Nečimrnost je njih jezika góvor,
Sosedu sósed nično beseduje;

Njih ustnice so polne goljufije,
Njih srce vse dvoúmno oglašuje;

Gospod pogubi vse goljufne žnabla,
Vsak jezik ki ošabnost oznanúje,

Ki govoré: jezikom čemo našim
Da veličast se čislana osnuje;

Jeziki so za nas, podslomba naša,
Kdo je gospod, ki nam zapovedúje?

»Zavolj ubozih reve zdaj se dvigam, —
Beseda se gospodova začúje —

Zavolj nadlog in jókanja sirotnih,
Naj reva dalje jih ne obtežúje;

Jaz hočem da se v blagor jim pomaga,
Ker truma zlih se čéz nje povzdigúje.«

Gospodove besede so resnične,
So čiste, so srebró, ki potrjuje

Ga s čiščenjem sedmerim ogenj,
Veljavo njega jasno dokazúje.

Gospod ti vedna bran nam boš pred sklepi,
Ki zoper nas te rod jih zlobno kuje; —

Okoli in okoli so hudobni,
Z namenom tvóm se rod njih pomnožúje.

12. (13.) psalm.

O gospod, doklój še boš pozabljal ná me,
Dokorój obračal svoj obraz od mene,
Dokorój iskàl bom, kje pomoč je zá me,
Dan za dnem bom duše v žalosti vtopljene?

Dvigal se sovražnik bo doklej nad máno?
Saj ozri se ná me, ter se me usmili,
Nuj, da razsvitljêno bo okó mi dano,
Da me v smrt ne pahne kak kaj in posili;

Da ki moj sovražnik se ne pobahuje:
Moč dobíl sem čéz nj, imam ga v oblasti,
Kajti moj močitelj se vesel raduje,
Kedar omaháje bližam se propásti.

Al jaz upam ná te; upam v tvojo milost,
Srce je veselo, duša je vesela;
Pel mu bom, ki dal mi je dobrót obilost,
Duša moja mu bo čast in slavo pela.

13. (14.) psalm.

»Ni bogá, ni božjega sodnika!«
Pravi zli hudobnega jezika.

Spačeni, nagnusni so in slepi,
Djanja njih ostudni so naklepi;

Ni ga ne, ki bi ne bil hudoben,
Ni ne enega, ki nê bil zloben.

Al gospod na rod človeški gleda,
In kakóvi so ljudjé pozveda,

Al razúmnega dobíl bi kóga,
Našel ga, ki mu je mar za bóga:

Vsi zašlí so; sprijen in hudoben
Vsak je: ni ga, ki bi ne bil zloben.

Grlo njih je grob odprt; z jezici
Delajo goljufno v kljub pravici,

Pod njih žnabli-gadje kup otrove,
Kletve polne usta so njihove;

Polni kletve, polni so žerkósti,
Nog so brzih, urnohodnih k zlosti,

Potov njih poguba zaznamnjávka,
In nesreča vedna sprimljevavka,

Pot mirú jim čisto je neznana,
Božji strah jim reč iz src pregnana.

Al spreglédali ne bodo nikdar
Zli, ki moje ljudstvo trejo vsikdar?

Klicov k bogu niso pošiljali,
Kjer ni straha b'lo, so trepetáli;

Ker gospod s pravičnimi prebiva
V rodovini ki ni goljufiva.

Vi ste reveže zasmehováli,
Ker so up gospodu v roke dali.

Kdo iz Siona rešenjetvorec
Izraelu pride zla pomorec?

Kdar poreče: stoj! gospod nadlogi,
Kdar bo rešil sužnji ljud ubogi,

Jakobova hiša bo vesela,
Radost bo polnila Izraela.

14. (15.) psalm.

Kdo gospod prebival
Bode v tvôm šotori,
Kdo gospod počival
Bo na tvoji gori?

Kdor pravico dela,
Čigar pot je snažna,
Duša se navzela
Zla ni zlo sovražna;

Kdor pošteno misli,
Te ki ne oprávlja,
K' mu je bližnji v čisli,
Zla mu ne nastavlja;

Ki brez cene prave
Mu grdún je zlobni,
Ki mu brez veljave
Je v očeh hudobni;

K' íma v časti tega,
Kdor za bóga mara.
Bližnjemu prisega,
Pa ga ne prevara;

Ki dajál ni dnárov
Nikdar na obresti,
Ki jemál ni dárov
Nikdar proti vesti:

Kdor ravná po takem
On po trdnem hodi,
Prost pred padom vsakem
Nikdar ne zablodi.

15. (16.) psalm.

Hrani me o stvarnik neba,
Nada moja vselejšnà,
Ti si bog moj; ino treba
Ni ti blaga mojega;
Ti k svetnikom vlasti svoje
Nagnil nágnjenje si moje.

Zrasla njih slabóst kot gora,
Prihiteli so po tém;
Sklicoval ne bom njih zbora
Vkup h krvávim ne darém,
Še imé njih naj ne pride,
Naj iz ust mi ne uide.

Ti gospod, ti sam si moja,
Moje kupe dédšina,
Povrníla roka tvoja
Bo mi kar 'mam déleža;
Obrníla se in padla
Na visoko mi je vadla.

Tebi čast gospod in slava,
Ker si dal mi uma moč
Čut notránji spodbudáva
K temu še me pozno v noč;
Pred menój si kodar hodim,
Da ne padem, ne zablodim.

Srce toraj je veselo,
Jezik rádosten močnó,
Počiválo, mir imelo
V upu moje bo mesó,
Ker ti daš mi da utegne
Duh se peklu, in ubegne.

Ti svetnika bodeš branil
Svojega trohljivosti;
Pot življenja s' mi naznanil,
Dal mi boš v obilnosti,
Da se s tábo bom na pravi
Veselíl pri tebi v slavi.

The first part of the
 report is devoted to
 a description of the
 work done during the
 year. It is followed by
 a summary of the
 results obtained.

The second part of the
 report is devoted to
 a description of the
 work done during the
 year. It is followed by
 a summary of the
 results obtained.

The third part of the
 report is devoted to
 a description of the
 work done during the
 year. It is followed by
 a summary of the
 results obtained.

Različne pesmi.

Oče rad imá sinove,
Če se tudi izrodé
In prezgodaj iz njegove
Varne roke odleté.

Ti si v obilnosti cvetečih lét,
Zdaj pómlad tvoja je, zdaj upa čas,
Razšírjeno života tvôga cvetje; —
Oj, po nikakem to mi ne dopade,
Natore zmoto to pomeni težko,
Mi ne dopade srce, ko ledéno
In ojstro se zaprè ob letih čuta,

J. Kosezki-Vesel.
div. orl.

Drevo v cvetu.

Ko gledam s pomládi
Cveteče drevó
Veselja se smeja
Mi srce sladkó.

Priblížam pobožno
Se mu gologlav,
Ker ono mladosti
Podoba je prav.

Vseh vrtov je slava,
Vseh vrtov je kras,
Prepevajo tice
Mu hvalo na glas.

Za dom si izvoli
Ga tičikov par,
Ljubezni je srečne,
Vesele oltár.

Iz cveta čebele
Nabirajo med,
Napravljajo 'ž njega
Nebeško si jed.

In v senci njegovi
Pozabi se trud,
Glavičici sivi
Prijazno je tud.

Mladósti nedolžni
Enaka je last,
Ta cvet je dežele,
Človeštva je cašt.

Veselje razseva,
In rádost budi,
O krásnosti njeni
Se vse veseli.

Z veseljem napaja
Še starcu srcé,
O njej se nebesa
Samé veselé.

Zatoraj ko vgladam
Cveteče drevó,
Veselja se smeja
Mi srce sladkó.

Solnce svečána.

Zima rojila je
Dolgo za dosti,
Burja nas brila je,
Neha naj bosti.

Se naveličal sem
V hiši že biti,
Dosti že čičal sem,
Vúnkaj čem iti.

Saj že minula sta
Mesca mrazotna,
Zimo izrula sta
V mrazu strahotna.

Stopim iz hišice,
Nébo je jasno,
Proti zablíščí se
Solnce mi krasno.

Bodi pozdrávljeno
Solnce prijetno,
Trikrat pozdrávljeno,
Trikrat prijetno.

Vidim, vračúje se
Moč ti gorkotna,
Vidim, zgubljuje se
Zima mrazotna.

Z ledom sneg taja se,
Kmalu preide,
V zgimbo podaja se,
Pómlad nam pride.

Bodi pozdravljeno
Solnce prijetno,
Trikrat pozdravljeno
Trikrat prijetno!

Poletni večer.

Lej, solnce zahája,
Zapušča zemljó,
Vrhovje le gaja
In gór je svitló.

In slavčevo petje
Po logu doní,
V te glase zaplét'je
Še múren: škriškri.

S planine ženèjš
Pastirci govéd,
Na pišče pojèjo
Med čedami sréd.

In kosci, in žnjice
Sem s polja gredó,
Fantiči, deklíce
Prijetno pojó.

Iz dímníkov skaka
Visoko že dim,
Večerja pa čaka
Priprávljena vsim.

Noč tiha pokrije
Zdaj trudno zemljó,
Da vsak si počije
Za delo novó.

Tice vinopivke.

Grozdje na trtici
Visi rmeno
Zunaj na vrtici
Hiši vpleteno.

Z bližnje goričice,
Pa priletéle
K meni so tičice
V petju vesele.

V trto spustijo se,
Peti začnejo,
Živo glasíjo se,
Jasno pojejo.

Jagode pikajo
Željne medíce,
Vinčice zmíkajo
Male tatíce.

Ko se napíla je
Mala družin'ca,
Soček hvalíla je
Sladkega vinca:

Srečna dežela je
Vinorodívka,
Trta vesela je
Togopodívka.

Z vinom pregánjajo
Slednje skrbí se,
Žali se pánajo,
Vse oživí se.

Prostost.

Do jeseni preživela
Že je mlada tičica,
Starka zá njo je skrbela,
Mati srca milega.

Ali mater sókol vjame
Pozno pozno na jesén,
Vso podporo tici vzame
V srcu svojem tič ledén.

Zdaj si sama tica bóga
Hrane išče na zimó,
Po drevesih vel'ga loga
Leta sem ter tje skrbnó.

Gaj ogoli ojstra zima,
Nage debla so drevés,
Piče tičici več nima
Posmojèn od burje les.

Ker tedaj je log goliše
Gojzdne trate zapustí,
Tikoma na vrtec hiše
Jest' iskàt si priletí.

Al sirotica se vjame
O gorjé na žímnico,
Z locna deček brž jo sname,
V kletko jo zapre tesnò.

Res da piti, jest' imela
Dosti zmirom je vsegà,
Al kot zunaj ni vesela
Nikdar nikdar več bilà.

Le zdihúje vjeta reva,
Da zgubíla je prostòst,
Vedno poje in prepeva
Težke sužnosti grenkòst.

Jutranja zarja.

(Grič krasno obraščen z zelenim drevjem; proti jutru se razprostira krasno polje; zjutraj.)

Bogomil.

(Gre na grič in poje:)

Noč plahotna je zbežala,
Zvezde, svitile pred, temné,
Truma gajskih tic je vstala,
Pesme njihne se glasé.

V zraku daleč, kamor moje
Skor očí ne séžejo,
Tam škrjánček glasno poje
Pesem svojo jútranjo.

Dvignil k višku je zató se
Tak visoko v sinji zrak,
Ker z visine bolj lepó se
Vidi zarje zlati trak,

(Pride na vrh griča; obrne se proti jutru; zarja se prikaže; razoglav stoji.)

Zakaj, prelepa zarja! tebe gledam
 Se zmirom rad, ko kdaj sem gledal te?
 Zakaj imám te vedno še tak rad,
 Tak rad še zmirom, kakor nekedaj,
 Ko bil otrok, ko dete bíl sem še?
 Zakaj pač obiskujem vedno še
 Tak rad višavo tega grička tukaj,
 Otrok ki obisk'val sem ga tak rad?
 Otrok še bil sem — o presrečni čas!
 Nikoli, o nikoli iz spomina
 Ne prejde mi te rajskosrečni čas!
 Otrok še bíl sem; jutra lepega
 Peljala me je mati na te grič,
 Te čas sem prišel semkaj prvi krat,
 Te krat sem vidil zarjo prvo pot,
 Pokázala mi bíla jo je mati
 Z desnico, z roko pravo, ter je djala:
 Glej, dete ljubo! tam na nebu gori
 Oblakov lepi lesk, svitlobo krasno
 Ko bíla bi iz zlata čistega.
 Pa veš od kod svitloba ta je taka?
 Odsvít, odlesk to luči je nebeške,
 Ki hodi skoz nebeške zlate vrata,
 In tak lepó lepó oblake barva,
 Odprte namreč zjutraj so nebesa,
 Tu hodijo skoz vrata ángeljei
 Ki varvali po noči so otroke
 Pobožne, pridne, radoslúšljive.
 In poročila bogu nosijo,

Če dobro so, če slabo so se vedli.
 In drugi hodijo skoz vrata doli
 Nazáj na zemljo v bran in var ljudém
 Da ognejo podnevnih se nesreč.
 Zatoraj dete vêdi se lepó
 Da dobro le od tebe ponesó
 K očetu ki tam gor stanuje
 In tisučerno dobro vse plačuje. —
 Zató imel sem zmirom te tak rad,
 Ker to, kar majhen je verjél otrok
 Pozábiti ne da se tako naglo.
 In toraj hodim toli krat na grič
 Le sèm k' ugásati začnejo zvezde,
 Ko ti se zarja prikazuješ ondi,
 In rádostno se smeja mi srcé,
 Duh dvíga se, in k višku duša gré.

Hrepenenje.

Daleč sem od doma,
Duh pa vsak dan roma,
Roma, roma, roma
Dan za dnem do doma.

Kaj si mi storila,
Š čim se prikupila,
Si mi priljubila
Se dežela mila?

Nag sem šel od tebe,
Bil sem sam za sebe,
Brez dobička, zgube
In brez duše ljube:

Smrti zgodnje zobu
Plen spi oče v grobu,
Kar mi še je ljubo,
Vse mi je pod zgubo.

Pa si le mi ljuba,
Skli me tvoja zguba,
In bo vedno sklela,
Nikdar zacelela.

Brez mirú, brez neha
Duh po tebi zeha,
Roma, roma, roma
Slednji dan do doma.

Vzeli so mi srečno
Upanje za večno,
Vender roma roma
Vsak dan duh do doma.

Podonavska riba.

Rib'ca jasnooka
Plavaj za valóvi
Doli po Donóvi
Tje do Save vtoka.

Plavaj gor po Savi
Na Slovenske strane,
Gori do Ljubljane,
Pa mi jo pozdravi.

Dalje le po vodi
Brez pomudovanja
Do preljub'ga Kranja
Gor po Savi brodi;

Pa mi ga pozdravi:
Zdravo, ljubo mesto!
Pa popusti cesto
Dalje gor po Savi.

V Kokro, 'z Kokre v Běl'co
Plavaj k vasi Béli
Do mojè zibéli
V Storžčevo dežél'co.

Pa mi jo pozdravi:
Zdrava bodi Bela,
Srečna in vesela
Drevi kakor davi!

Pa poglej al sije
Še jej solnce milo,
Al se potemnίlo,
Da oblák ga krije;

Storžec al še koli,
Záplota planína,
Zverska domovína
Ná njo gleda doli;

Al me kdo pogreša,
Kdo po meni praša —
Nihče nič ne praša,
Nikdo ne pogreša.

Ali jaz pogrešam,
Hrepením po tebi,
Pa me nočeš k sebi,
Pa te le pogrešam.

Ribica ne hodi, vrbica v
Le se spet zasukaj (vrbica)
Pa ostani tukaj (vrbica)
V Podunájski vodi. vrbica

Danici.

Al na tujem tudi
Zvezda me poznáš,
Ker na mene doli
Ko domá migljáš?
Zgodnja zbujevavka,
Dne oznanovavka
Al me še poznáš?

Jaz poznám še dobro
Tebe zvezdica,
Stara mati so te
Mi zaznámila,
Kedar prisvetíla,
S' me iz sna budíla
Daleč tam domá.

Kaj že hočem? teci,
Nesi jej pozdráv:
Vnuček vas pozdralja
Z Dúnajskih dobráv.
Kaj še potlej? rés da!
Prašaj še je, zvezda:
Al me vid' z višáv.

Zvezda, zgodnja zvezda,
Ti také migljáš,
Ali hrepenenje
Moje mar poznáš?
Al na kako vižo
Mi rešitve bližo
Oznanit' imaš?

Na grobu.

Teci teci solza
Solza materna
Doli na gomilo,
Na te črne tla.

Križ pri križu, žali
Bridke známenja;
Dosti mnoga, razna
Ti je družčina.

Kaj se jokaš, tarnáš
Duša materna?
Dete je veselo
Z angeljčki domá.

Duša da; al truplo,
Truplo ni domá.
Zemlja, zemlja tuja
Bodi mu lahkà!

Teci mi le teci
Solza materna
Doli na te črne,
Črne tuje tla.

Pogled.

Dan zasije; dve očesi
Srečate se v migu,
V prvem plamovžigu
Se oboje v tla pobési.

Noč je; mirno vse počiva,
Samo nepokojno
Je le srce dvojno,
Mira sladkega ne vživa.

Čuj pogledov! iskra vneta
Vžge; srcé je goba;
Rajska pripodoba
Mir; nemír zver peklu vzeta.

Zla beseda.

Beseda priletela
Mu huda na uhó,
V srcé ga je zadela
Ognjena žgeča strela,
Ga vnetila hudó.

Nikomur ni povedal,
Nihče zapazil ni,
V obličje ni zabledal,
Ko prej je jasno gledal,
Si ni kalil očí.

Prijáteljev okrožje
Še le je zveseljál,
Nikoli duše ložje,
Radósti nikdar množje
Se ni jim skazovál.

Ko solnce daleč zajde
Od ljubljenih sestric,
Te krat še le se najde
Svitlóst za nebne rajde,
Luč lune in zvezdic.

In noč je temna, gluha;
Beseda oživí;
Tma zá njo nima sluha,
Al na njegov'ga duha
Uhó na glas grmí.

Vso dolgo noč prečuje,
Pokoja nima nič,
V eném se premetuje,
Pa mu je vedno huje,
Je zjutraj — živ mrlič.

Besedica ta mala
Posebna ni bilà,
Al ískra, prav ki pala,
Že marsi krat je vžgala,
To ni nič novega.

Rožica.

Rožica vesela
V pómladi cvetéla,
Príšel je kresník
Vseh rož svetník,
Rožica je suha,
Vela in brez duha.

Roža na pomlád
Si človek mlad,
Pridejo pa leta,
Roža gola cveta,
Roži suhi par
Si človek star.

Ti moj oče.

Slava tebi vsevladavec!
Svet je velik, je širok,
Ti njegov si oskrb' vávec,
In tud jaz sem tvoj otròk.

Kím si v varstvo me izročil
Ni biló jim zá me mar,
Sem pustívši jih se ločil
Ne vedoč v korist al kvar.

Zemlja pred menój velíka,
Jaz tak majhen sam na njéj,
V širnem svetu micna pika
Nisem vedil kam naprój.

Temno sem od tebe slišal,
Kdo si, kaj si ne vedoč,
Prošnjo k tebi sem povišal,
Ti si dal mi koj pomoč.

Te ne vidim, te ne slišim,
Te ne čutim, ti si duh,
Al da stran od tebe nisim,
Znani vid mi, čut in sluh.

Svet je velik, zemlja širna,
Nisem sam, ti si z menój,
V srcu pokoj, duša mirna,
S tabo celi svet je moj.

Na planini.

Vstopim se na vrh planine,
Solnce ravno gori gre,
Z nebotične visočine
Se mi daljni svet odprè.

Ozrem se na domovino,
Gledam na Gorensko stran,
Zrem dolino za dolino,
Za planjavo vidim plan.

Polje žitno rodovitno
Se v oči mi lesketá,
Vidi pridnost se očitno
Kmetovavca marnega.

Bistri potok, reka vije
Se tje v rajsko zelenjád,
Zemlja vlage se napije
In rodí stoteren sad.

Hrib za hribom se dviguje,
Gora gleda čez goró,
Božjo moč mi oznanjuje
Vse kar vidi krog okó.

Od tam belega Triglava
Daje mi v oči ozír,
Bistra tam izteka Sava,
Petja nevsahljivi vir.

Ondi se mi odgrinjúje
Bléjskega jezéra kras,
Raj pozemski, kjer dvigúje
Iz valóv se k nebu glas.

Od tam doli, kjer meglà se
Ravno je pretrgala,
Sem v oči mi leskétá se
Svit zidovja belega.

Stara tam stojí Ljubljana
Vse dežele kinč in kras,
Mati sinom slavnoznana,
Z gore čuj pozdráva glas!

Zrem po hribih, zrem po polji,
Mečem sem in tje oči,
Gledam kar mi je po volji
Mesta, trge in vesí.

Vidim pred seboj Gorensko,
Tamkaj Notranjsko poznám,
V vinorodno stran Dolensko
Zdaj oči tje vprte 'mám.

Tamkaj doli s Kranjci brati
Štajerec se in Hrvát,
Ne zamúja desne dati
Tu mi Korotanski brát.

Rajske rádosti zigráva
V vnetih prsih mi srcé,
Vidim, brata brat spoznava
Vedno bolj od dné do dné.

Brezgorje.

V Podonavskem mestu
Huda sapa piše,
Kranjskemu učencu
Črne lasce više.

Pihaj, pihaj burja
Saj sem te navajen,
Kras še od močnejše
Vender le je glajen.

Pihaj al ne pihaj,
Mi ne delaš sile,
Nisi ti ki zmika
Srcu zdihe mile.

Kamorkoli gledam
Al zidovje biva,
Al pa dolga dolga
Plan neprevidljiva.

Ni življenja ribam
Urnim brez vodice,
Kjer ni drevja, petje
Se ne zlega tice;

Kjer ni strmih stánov
Trávnate planine,
Al veselje biva
Tam za gorske sine?

Tukaj ni naš dom.

Od kar zavedil sem se sam,
Vrsténje srčnih želj imám,

Doséžene pa zginejo,
In druge prišle minejo.

Dokler otrok sem bil še mlad,
Vrstíle so se mnogo krat.

Imel sem dans jih trideset,
In jutri tol'ko novih spet.

In božji ljubljénček sem bil,
Kar želel sem, vse sem dobíl,

Al ko dosegel sem, pa le
Ni bílo dosti za srcé.

Rasel sem; želje sem vrstíl,
Spolnitev vseh željá dobíl,

Hrepénel sem po tičicah;
Žešel sem po cvetličicah;

Mi tičice prepévajo,
Cvetličice precvétajo;

Vesél sem jih vesél, pa le
Ni dosti dosti za srcó.

Slišal sem práviti ljudi,
Da boljega na zemlji ni,

Kakor prijatelj zvesto vdan
Ki kakor dans je slednji dan,

Ki solzno 'má z menój okó,
Je v rádosti vesél z menó.

Dobíl sem ga, je zvest, je vdan,
Továriš moj, toláž in bran;

Ko jokam jaz, tud on solzi,
Z veselím on se veselí.

Prijazen je z menó ki ž njim
Pomenk'vam se in govorím;

Me vsakdo, bodi star al mlad,
Pozdravi in pozdravlja rad.

Mladenči z máno hodijo,
Povsot me sabo vodijo.

Dekleta me srečávajo,
Prijazne me pozdrávljajo,

Vesél sem tega, toda le
Ni dosti nikdar za srcé.

Trdíti slišal sem ljudi,
Da slajega na zemlji ni,

Kakòr ljubezni čiste žar,
Ki je ljudém od bóga dar.

Zželi srcé deklíčico,
Zazrè okó devičico,

Oko zazrè, srcé se vžgè,
Dve duši ste spoznale se.

Zála je, kakor zárija,
Znanica jutra zlatega,

Krásna je kakor solnčice,
Ki svit od njega vsestran gre;

Míla je kakor lunica,
Noči temotne lučica

Ki je ljudém pokoja vir,
In sije trudni zemlji mir.

Al srcu mojmu dosti ni,
Mu dosti ni, še le želí;

Al kaj želí, ne vé samó,
Povéj, če vé, povéj mi kdo.

Ki prašam ga, ne vé, molči,
Odgóvora le ne dobi.

Kdo vé, al pač dosegel bom,
Ko bom zapústil zemski dom?

Kaj morem jaz za to?

Da dekle kroglična
Ni ravno gospodična
K' iz žide pričetó,
Kaj morem jaz za to?

Da nje obraz premili
V njo gledati me sili,
In vleče k seb' okó,
Kaj morem jaz za to?

Da kodar gre in hodi
Vse moje misli vodi
Le ona za sebó,
Kaj morem jaz za to?

Da se m' po dnevu sanja,
Da so noči brez spanja,
Ne stisne se okó,
Kaj morem jaz za to?

Da v prsih sree moje
Več nima volje svoje
In bije le za njo,
Kaj morem jaz za to?

Finska déklica.

(Finska národna.)

O ko znani moj bi prišel,
Prišel, ki ga prej sem vid'la,
Kúšnila bi ga na usta,
Ak bilé bi v krvi voléji,
Srečo dala bi mu v roko,
Ak bi kačo 'mel krog prstov.
Ko bi sapa kaj uméla,
Pomladanski dih govóril,
Tje besedo, sem besedo,
Poročila bi prenašal
Med ljubécema se dvema.
Raj pustím jedí gosposke
In pa fárovžko pečenko,
Kakor svojega preljub'ga
Ki po letu pridobila,
Ukrotíla ga po zimi.

Prevzetnici.

O ti déklica prevzetna,
Kaj si vender tak nemila?
Vseh očém takó prijetna
Enega bi saj ljubila!

Par očésec — svitla zvézda! —
V lice — kri in snegobela —
Vsa postava — rajska rés da! —
To prevzetno tebe dela.

Al prevzetna in nemila
Tak ne bodi, duša ljuba!
Saj veš, da prevzétnost bila
Angeljcom je clo poguba.

Rožica.

Trgal sem rožo
Zalo cvetečo,
Vbode mi v kožo
Rano skelečo;
Al zaceléla
K malu je rana,
Bol odletela
Brž je pregnana,
Ljúbica vzela
V nedro je déla
Rožico.

Preobrážanje sadik.

(Iz Gøtheta.)

Tebe, prijátlica, zmes tisučerne razlíke omamlja
Toliko raznih cvetíc tukaj po vrtu okróg.
Dokaj imén ti prihája na sluh, pa odganja ti v enem
Prvo imé iz ušés drugo barbársko imé.
Kar je podób si slične so vse, al nikákor enake,
In skrivnostíno tedàj kaže postavo te kor,
Sveto ugánjko; da pač bi biló mi besedo rešívno
Tebi naznániti moč, blaga prijátlica, prec!
V rasti jo zdaj pregledúj, kak lahno postaja sadíka,
Stopnjama dalje gredóč zrašča se v cvetje in sad.
Cimi iz sémena se na te hip, ko iz krila ga zemlja
Tihoplodívna oddá, blago v življenje spustí,
Ino ko budni, na vek pregíbani, sveti svitlobi
Koj vse šibke kalí nežnih perés izročí.
V sémenu spala je moč; ino predpodoba počétka
Tičal je v sebi zaprt, skrčen, v mehíni zavít
List in korén ino kal brez barve, na pol le vpo-
dóbljen,
Suho se zdrno také hrani in mirno živí.

K višku želé se napína, če da blagodétni se vlagi,
Ino povzdigne se brž iz obdajavne noči.
Al enolična je vsa le prve prikazni podoba,
Znamí takó se tedàj tudi v sadíkah otròk.
Precej za tem pa mladíka s kolénci sledí za
kolenci,
Ter, se dvigáje, noví védnoma prvo izrást,
Scer ne zmirom to ísto, zakaj mnogoterno rodí se
In izobráža list kteri za prejnjim sledí;
Bolj prostrán in robàt, bolj ločen v ostí ino v dele
Ki v kup zráščene prej hranil je spodnji orgán.
Tako dospè naj pred naj večó odločno popólnost,
Da pri nektérikh rodéh s čújenjem duh ti navdá.
Mnogorebràt, nazóbčan, na plasti nadúnjeno polni
Vidi brezkončen in prost se ti mladike pogòn.
Zdaj podrží pa z mogočno rokó razvijánje naráva,
Ino ga krmi lepó k večí popólnomasti.
Zmérniše sok mu pretaka te čàs in posódice oži,
Ino podoba na krat skaže ti néžniši čin.
Tiho nazáj se umika pogánjk hrepenéčega roba,
Ino popólniše se réceljno rebro storí.
Al brez perés ino naglo kocén se néžniši dviga
Ino gledávca na se čúdežna vleče izkúst.
Krog in okróg, v številu se tu ino tam neštevílnó
Manje nastavlja peró lista podóbnega tik.
Trdo okoli osí podcvétek krijóó se izvije.
Ino v naj lepši obráz písane krone rodí.
Tako narava krasní v prikazni visókopoplni,
Vrstama vrejen ti ud kaže za udom nabrán.

Z nova začújen strmiš spet kakor nad tanko
podstavo

Spreminjajóčih perés gane na reclju se cvet!

Ali le ta veličást bo novega snutja znanílo,

Písanobojni list bógstveno čuti rokó,

Urno stiska se v kup, ino naj bolj nežne podobe

Dvojno na dan hrepené da bi se zdrúžile v kup.

Ino prijazno stojé zdaj párcíki v kup ljubeznjívi,

Mnogoštevílno se krog svet'ga oltarja vrsté.

Himen k njim priletí, ino blagovonjáva mogočno

Toči vlivaje v okróg duh oživljáven, sladák.

Zdaj na te hip debelí posámesno klic neštevílno

Krije ki otekajóč v maternem krilu jih plod.

Zdaj pa sklene tu klep narava v močéh vekovítna,

Z nova pa klep drug brž prime se prédnjega spet,

Da naj veríga množí in napréj vse čase se daljša,

In da celóta živi kakor posámesno vse.

V písano, ljubica, zdaj obrni oči mrgolénje,

Ki pred dušo nič več motno ti zdaj ne migljá.

Vsaka sadika ti zdaj vekovitne oznanja postave,

Vsaka cvetíca stebój bolje na glas govori.

In če poznáš in umíš tu bógnjine svete pisménke,

Vidila boš jo po tem tudi v spremémbi pavsót.

Múdi lazé se gosénca, metúlj pa délavno híti, *

Človek omično menjúj clo si gotovi obráz.

O le pomisli kakó je polágoma ljuba naváda

V nama izcímila se tud iz spoznánja kalí.

Kak razodelo z močjó prijáteljstvo v prséh se nama,

Kak na zadnje rodil Amor je cvetje in sad.

Misli, kakó zdaj to zdaj uno podobo je čutom
Najnim, tiho plodé, dala naráva v podár!
Tudi danášnjega dne se veséli. Sveta ljubezen
Do naj' viš' ga sadú misel enakih želí,
K soji enác' o rečéh, da po tem harmónskega mnenja
Združi vkupaj se par, najde visóstniši svet.

Brezbožnik.

Na jasnem nebu luna plava,
Pošilja luč na vse strani,
Vse vé kaj se pod njo godí,
Skrivnosti nočne pregledava.
Ona je solnce mračnih tic,
Budivka tihokrile sove,
Sprimljavka vkánljivih lesíc;
Volkovom kaže dobre love,
Iz gojzdnih vabi jih temníc.
Ona je fantov sprimljevavka,
Razsvitlja jim do ljubih pot.
Ona dobí vsak skriven kot,
Je bistrogleda zalez'vavka.
Ona prihaja v spávnice,
Pokojnim ne storí nemira,
Čez tih obráz na tihem gre,
In zlatih sanj mu ne podira.
Al strašna zá nj ki je zločést,
Ki očitávo íma vest!

Plahototvorna ná nj pogleda;
 Pobegne san; on se zbudi,
 Pred njega plašnimi očmi
 Pošást nezémeljska stojí,
 In vá nj zijá prikazen bleđa.
 Strah dvigne k višku mu lasé,
 On zameží, očí zakrije,
 Al vidi še pošást mežé,
 In pot mrtvaški ga oblije.
 Ona razločka ne pozná,
 Zahaja v kočé in palače,
 Pripravljen tisti svit imá
 Za bogatine kot berače;
 Ona po nebu gre počás
 Svoj pot čez mesto in čez vas.

Poglej jo! izza gojzda plava,
 Umika senca se na stran,
 Počas mení se té postava,
 Tiščí jo v les, osvita plan.
 Posije zdaj na streho kočé,
 In k oknu leze od ondot,
 Al skozi nj iti ni mogoče,
 Sestrica jej zastopi pot;
 Na sredi mize luč je bila,
 Voščena sveča je svetila,
 Voščena sveča žégnana,
 Pri sveči pa v naj prvi bliži
 Odrešenik razpet na križi,

Pod križem mati žalostna.
 Okoli na klopéh sedijo
 Tik eden drugega možjé,
 Vsi modro, resno se držé,
 Manj govorijo kot molčijo.
 Med njimi hišni gospodar
 Ko nem ne govori besede,
 V obráz rdí zdaj k' ognja žar,
 In zdaj ko zid so lica blede;
 In kedar k višku se zavná,
 Z životom se do stropa stegne,
 In mu okó pod klop na tla
 Al pa na steno v stran pobegne —
 Sekira tam leží na tléh,
 Tu rísanca na steni visi —
 Ko ústnici tedaj nasméh
 Okroži v strašnem mu obrisi,
 Da groznega bolj vidil nisi,
 Ko plam zablisne mu v očéh
 Kot blisk iz črnega oblaka;
 Možém zdrgeče žila vsaka.
 Obrne v njega vsak okó
 In pazno, kaj počél bo, gleda,
 In vse obhaja groza bleda,
 Pripravlja v brambo vsak rokó.
 Oní sosedje so, vaščáni,
 Prišli so stražit ga nocój
 Da v boli dušni jim neznani
 Ne storil kaj bi nad sebój;

Prišli so ker je k njim po dnevi
 Poslavljat hodil se rekóč:
 Nobena več ne prejde noč
 In bom otet pozemski reví.
 Sicer bi mislili da šali,
 Al danes teden tega dne
 Prigodki pred očmi so vstali
 In šale blizo ne pusté.

Po noči bílo. Vse pokojno.
 Le vode šum, kolés ropòt
 Tihoto krati neprestojno
 In sove kdaj pa kdaj vofòt.
 Počiva vse. V nobeni hiši
 Ni luči več. Vse mirno spi.
 Le v oštarii luč gori,
 In govorica tam se sliši;
 On je. Žganjè pred njim stoji,
 Peklenskega studénca vir
 Če v nápek rabo ga obrača.
 On sam. K pokoju šel oštír
 In ž njim družina vsa domača.
 Da mirno šel domú bi bil
 Zastonj ga je oštír napravljaj,
 Ga nagovarjal in svaríl,
 Al on se bolj in bolj je vstavljaj;
 Na zadnje reče mu takó
 Besede strašne za uhó:
 Al si tak slabega spomina

Da za prisego več ne veš?
Razdreti jo brezskrbno sméš?
Brez zlega biti meniš čina?
Bilà je pozna, trda noč,
Pri tejle mizi ste sedeli,
Odpràviti vas ni b'lo moč,
Žganjà ste le in le želeli;
Jaz dal ga nisem piti več,
Tedàj si v jezi ti gorèč
Bogá tu gori strgal preč,
Na sredo mize ga postavil,
In luč na vsako stran prižgál,
Kakor za sodbo red napravil,
Klobuk počasno z glave djal,
Povzdignil k višku to desnico,
Odpri tri prste govoreč:
»Nebesa, čujte ve resnico,
Pa v ognju ti pekèl plamèč;
Prisegam pri sveti trojici,
Prisegam pri Marii d' vici,
Pri ángeljcih, pri vseh svetnikih,
In pri vseh božjih pomočnikih:
Če kdaj še stopi noga moja
V to hišo, čez te hiše prag,
Odpri, pekèl, se luknja tvoja,
Predéri žveplomorje vrag,
Po me naj pride vas brez broja,
Prevzemi čéz me ti oblást
Peklenska smólnata pošást

V podobi stúdnega pozoja,
 In živega me v žveplo treši,
 In božja mílost me ne reši!«
 Ti si prisegal, se rotíl,
 Nam so lasjé po koncu stali,
 Ti sam si mrzel pot potíl,
 Tovarši tvoji so zbešali.
 Prisegal si, prisegši šel,
 Prisego čule so nebesa,
 Prisego slišal je pekèl,
 Pekèl ni gluhega ušesa.
 In lej! minúl je kratek čas,
 Kaj mar ti? ti si spet pri nas.

Končál oštir in šel k pokoju,
 Sam hlapec še pri njem sedi.
 Preplášen ves, un ves je v znoju,
 Po čelu se mu pot cedi,
 Al trma dá m ga ne pusti.
 Oko se plašno mu obrača,
 Plah sem in tje divjá ozír;
 On plen, vestí je zle igrača,
 Notranji ga peklí prepír,
 Prešel iz srca mu je mir,
 Vá nj zlezla nepokoja kača.
 Po glavi roji mu prisega,
 On čuti breme, greha zlost,
 Oh nič več duh njegov ni prost,
 On sebi sam je skor nadlega,

Notránjost mu je sam razpór,
 In um z brezumom bije bor,
 In lastni šum ga plaši, bega,
 Možgane vnema mu prisega.

Enajst udari. Piš nastane,
 Zatuli zunaj ljut vihár,
 Zdrobi se okno; v hišo plane
 Mrtvaške tice grozen par,
 Uhoglušiven zvizd zakroži,
 Da kar ušesa preletí,
 Prešine groza vse kostí,
 In stopa mrzel pot po koži;
 Vá nj zaletí se, zavofóče,
 Od njega pade in zakroče,
 Tje v drugo okno sfrfotá,
 Klinglin! po tleh črep zaropoče,
 In odletela sta obá.
 In on kleči na sredi hiše,
 Od njega kaplja pot krváv,
 On ves trepeče, naglo diše,
 Pogled njegov — izráz zmešnjáv.
 Roké v kup sklenjene drži,
 Oči zatiska in meží;
 Odpira usta, z žnabli miga,
 In nerazúmljivo momljá,
 Z zobmi, s čelústjo šklemfetá,
 In sem in tje mu brada šviga
 On molil rad bi al ne zna.

On molil ni; saj ni b'lo treba;
 Čemú? ni v dobro in ni v kvar;
 Vse eno solnce sije z neba,
 Al mólimo al pa nikár.
 Klečí. On klečal ni že davno,
 Čemú koleni bi pestíl?
 Oblák na polje bo dežil
 Al krči se al drži ravno.
 On trepetá. Duhovna prosi.
 Sicer mu mášnik ni bil mar;
 »Kaj čem jaz ž njim, kaj z máno far?
 Brez farja tud se dobro kosi.«
 Cerkovnik brani se, ne gré
 O polnočí po tolažníka,
 On šel bi pó nj že za bolníka,
 Al zdravemu se odpové.

»Hu, grabi mé!« zavpije strašno.
 Lasovi vsem se zgrebené,
 Kaj bi počél, noben ne ve, —
 Molčijo, gledajo vsi plašno.
 On tuli kakor divja zver;
 »Hu, grabi me!« rjove,
 Rjove, tuli v eno mer,
 »Hu, grabi me!« rjove.
 Kdo grabi te? — »Oní, oní!
 Vse črno jih krog mene skače,
 Iz gobcov ogenj jim plamí,
 V me švigajo ognjéne kače.

Hu, »naš si, naš si« zvizdajo,
 Napinajo strašno trebuhe,
 Od vseh strani ugrízajo,
 As as! strupeno pikajo,
 Njih zvizdav sič gluši mi sluhe.
 Uhú kakó kakó režé!
 Kak črni so se vsedli v kote!
 Ti naš si naš, prišli smo pó te
 Na tvoj klic! hu, gorjé gorjé!«
 Bilí duhovi so mu prazne,
 Otročjih čenče marnovánj,
 Ni v hude ver'val ne v prijazne,
 Nebes ne pékla ni b'lo zá nj;
 Kaj grabi ga, reží zdaj vá nj?
 On tuli z groznim rjovénjem,
 In »naš si« vpiti ne nehá,
 Sosede zbudil je s tulénjem,
 Prišli so v kup; vse strah imá.
 Oní ne vidijo ne duha
 In ne strahóv; za kačji sič
 Uhó njihovo níma sluha,
 Kar kaže on, za njé je nič.
 Pa vender se jim grebené,
 Jim k višku vstájajo lasjé.
 Prižgali žégnane so sveče,
 Prinesli žégnano vodó,
 Škropíli ga, pojíli ž njó,
 Al on le tuli in trepeče,
 In žnabli trdo v kup drží,

Ko mu dajéjo vode piti;
 »Nikár! on žuga v me skočiti,
 On kar po vodi v me tiščí!«
 »Hu, naš si, naš si, naša žrtev!«
 Zatulil, zgrudil se ko mrtev.
 Ki priča so, se križajo,
 Po vsem životu trepetájo,
 Plašno se k njemu bližajo,
 Po koncu ga ravnájo.
 Ni v njem več známenja življenja,
 Omahne glava mu na stran,
 Iz udov zginil gib in gan,
 Roké, nogé, — plen otrpnjénja,
 V popolno padel nezavést.
 Le tú leží — podoba strašna!
 Ki vidi — dober al zločést —
 Obá je strah; takó je plašna!
 In tak leži, da dan posije,
 Da solnce mu zavédnost dá,
 Nazaj mu brihtnost pripeljá,
 Al um od zdaj le mrak mu krije.
 Ko mine dan in pride noč
 In predpolnočna ura bíje,
 Ga zgrabi neka divja moč,
 Ne da mu vest pokoja, mira,
 Obúpnost sem in tje ga tira.
 Nesrečnih misel divja truma
 Peklí, drví ga v samomor,
 Al kák svršíti strašni tvor,

To voli zdaj ostanek uma.
 Izvoli, pa zavrže v novo,
 In sam ne ve kakó in káj;
 Konča, kar sklenil za gotovo,
 Mu nepogum, njegov sprimljáj.
 In od soseda do soseda,
 V dvoúmu sem in tje blodèč
 Poslavlja se in pripovéda,
 Da vid'li ga ne bodo več.
 Za tó se jih je nekaj zbralo,
 Sò stražo ga nocoj obdalo.

Enajst udari. Vse molčí.
 Pokojna noč, nebó je jasno,
 Po nebu luna gre počasno,
 Se skozi lino pomolí,
 Na tla ob zidu luč razlije,
 Kamòr ni sveča ségala,
 Edino to temó obsije,
 Da dene v svit se hiša vsa.
 Od zunaj zašumé drevesa,
 Po borih veter zapihljá,
 Po malem se mračé nebesa,
 Mem okna sova frfotá;
 Trepeče on; vse strah obdaja,
 Molcé, kaj bode, čakajo,
 Na nebu bolj temno prihaja,
 Oblaki razno vstájajo,
 Čez luno dalje plávajo,

Njih senca se ob zidu plazi,
 In čudni sence so obrazi.
 Zdaj lev s povzdignjeno glavó
 Mogočno in počas koraka,
 Za njim hijena, tigra skaka,
 Pozoji, zmaji se vijó,
 Prehaja mnogovrstna spaka
 Le bolj in zmirom bolj gostó.
 On vidi, meni jih pošasti
 Poslane satanje oblasti.
 Čokàt in zraščen kakor slon
 Popade puško, jo napnè,
 Nasloni s hrbtom se na steno:
 »Mrtev bo kdor te hip ne gre,
 Al ne obračajte se leno.«
 Bežijo; noge speši strah.
 Življenje reč je dragocena,
 In smrt prenegotova zmena.
 Bežijo; duh postane plah,
 Pogúm upade jim na mah.
 In on nategne petelina;
 Zablisne; koj za bliskom: pok!
 In »pok« odjekne borovina,
 Da splaši zver in dvigne v skok.
 Ni sebi storil zálega,
 Skoz okno le je puško sprožil,
 Vstrelívši pa jo prec odložil,
 Od sebe lopil jo na tla;
 Popadel križ, pred sé ga trešil,

Ob kratkem grozno še zaklel,
 Zagrabil luč, iz hiše spešil,
 Zaklenil vežo, streho vnél,
 Na štirih voglih v ogenj dél.
 Kot suha hosta koj se vname,
 Primika k vrhu sapa plame,
 In plam je v migu vso povíl.
 Nenadni dan, ponočni svit
 V okólici ljudi budíl,
 Al preden pridejo gasít,
 Že hiša je na pol zgorela,
 Zastonj ves trud, zastonj njih dela.
 In on krog ognja skače nor,
 In ko divják kahljá se grozno:
 »Ki mu je mraz, naj pride skor
 Sem grét se, da ne bo prepozno. —
 Pekel zijá; kak pléšejo,
 Kak súčejo, vrté se v kroge,
 Na ples me sabo vléčejo
 Med svoje trume mnoge,
 Iz gobcov plami švigajo,
 Tulé mi s kremplji migajo.«
 In poje, pleše in kriči,
 Da ko mravljé po hrbtu lazi,
 Da prešinjúje strah kostí,
 Bledé od groze vsem obrazi.
 »Lovíte ga, držíte ga,
 Nikár ne izpustíte ga,
 Da ne storí kaj hujega,

Saj vidite, da je brezumen, «
 Tako zakliče mož pogumen.
 In skočijo trije za njim.
 On vidi, v log svoj beg obrne.
 »Po gojzdu te pa ne lovím,«
 Vsak reče, in gasít se vrne.
 Al k mal' iz lesa prividjá,
 On tuli, rjové, zijá,
 In dirja da za njim kar žvižga;
 Med ljudstvom divji krik nastane,
 Oni kričijo: viž ga, viž ga!
 On zaleti se, v ogenj plane,
 Kup iskr se iz ognja dvigne,
 Zelèn plamén spod njega švigne.
 Iz ognja ga potégajo
 Oni z železnimi drogóvi,
 Kar dá se marno ségajo,
 Kar morejo vse tvégajo
 Oteti smrti ga gotovi.
 Dobé ga vun. Strašán pogled!
 Sožgana ž njega vsa obleka,
 Raz glavo lás je zginil sled,
 Nič več podoba ni človeka.
 Leži ves murast, osmojèn,
 Mehúrcast ves in opečèn,
 Nič nohtov nima na rokàh,
 Nič nohtov nima na nogàh,
 Reží z drogovi mu zavdana
 Med rámama globoka rana,

Da vtaknil v njo bi lahko pest;
 Minula ga je vsa zavést,
 Leži ko mrtev, nič ne giblje,
 Vsem zdi se da je dušo dal,
 Pa lej, neko'ko se zaziblje,
 Nekoliko se je zmajál,
 Ko, mné da boli ga bo rešil,
 Škaf vode nekdo ná nj je trešil.
 Prebrihta se in spet zavé,
 Ker on je bil postave trdne;
 Na čudno vižo zdaj se zmrдне,
 Da vsi gledávci zamežé,
 In ker ne more več hodíti
 Začnè se v ogenj kar valíti.
 Za noge nekdo ga tedaj
 Potegne spet od ognja v kraj,
 V kosmato plahto ga ogrne,
 Povije vá njo ude črne,
 In konec s kamni obloží
 Da gibati se moč mu ni.
 V pestéh mu koža je ostala
 Ki je za noge vlekel ga,
 In unemu osválnkala
 Se je z života tudi vsa,
 Po travi zgrbana ležála,
 In prišla sta dva črna psa,
 Pečeno kožo pozobála.

In mine noč, in pride dan,

In z dnevom strah ljudi premine.
 On še živí. Čez revni stan
 Besede žale kar ne zine,
 Otrpnjen za vse bolečine
 Ne čuti opeklin ne ran;
 Oči brez solz so in brez joka,
 Brez zdiha grod, srcé brez stoka,
 Vse vzel mu zle vesti je strup,
 Otopil čute mu brezup.
 Duhoven ga tolažit pride,
 Pripelje spet mu um nazáj,
 Dobi nektere jasne vide,
 Zaveda se: kakó in kaj.
 Besede božje mili glasi
 Zravnajo k sebi ga po časi,
 Da se pripravi, in skesán
 Se je spovédati volján;
 Al misli: kaj je storil zlega,
 K' izpraševati vest začnè,
 Premnožnost grehov z nova vsega
 Iz uma spravi in ga zbega.
 »Zastonj, zastonj je« — pravi — »vse,
 Mogoče ni, da božja milost
 Mi prizanese zlob obilost,
 Prevelik, strašen je moj greh:
 Pohújšanja obilodajec,
 Priségolomec, bogotajec,
 Ki mi nebó, pekél bil smeh! —
 Besede njih, ah tako sladke,

Kak rado pilo jih uhó,
Kakó so v srce tekle gladke,
Te strup od zun povít s strdjó!
Podrli so mi mojo vero,
Jaz sem in nisem verováł,
Prišlo mi dvomov je čez mero,
Z glušenjem vestnim sem jih gnal,
Al nisem jih odgnati znal. —
Postál sem oče. Hči rojéna
Pokoplje mater; hčer tedàj
Ostala mi je še ta ena;
Po uku njih ravnàl sem zdaj,
Naravi zročil sem jo v rejo,
Kak jo zredíla, orli vejo;
Ona telesa zgodnji sad,
In njo je sodba umorila,
Dvomorca mene je storíla,
Jaz dveh živlénj postál sem tat;
Kakó na takih zlob obilost,
Ozrla bi se božja milost! —
Zaslépile so mí oči,
Govóрили so zapeljivci:
Da ni nebes, da pékla ni,
Da to le govoré lažnjivci.
Jaz sem verjel. Jaz sem zakléł,
Zakleł, zarotil se, prisegel,
In vragom vzeti me velél,
Če bom prisego toto spregel.
Jaz nisem mož beseda bil,

Prelomil sem prisego grozno.
 Prišli so — bílo je prepozno,
 Cel trop je za menój sledíl,
 In dali mi pokoja niso
 Režáli v me so: »naš si, naš!«
 Smejáli pa se mi oní so,
 Da pravim to jim le naláš;
 Al oh po noči in po dnevi
 Brez neha so drvíli me,
 Jaz vedil nisem, znal se ne
 Oteti taki grozni reví;
 Prihajajo od dne do dne,
 In enkrat grozno zarežé:
 »Držite ga, lovíte ga,
 Nikar ne izpustíte ga!«
 In planejo trijé za mano,
 Podijo me, drvé neznano;
 Pritekel sem na rob peklà,
 Odprt pred máno brezen režal,
 Nazaj bi bil tečàs rad bežal,
 Al za menój je truma šla.
 Neznano vidil sem prikazen:
 V peklu za mene prostor prazen.
 Postál sem; gledal ne hoté;
 Prišla je pogubljená duša,
 Nad njo z zasméhom zarežé;
 Uhó mi kar nje glas oglušá,
 Trijé na krat po njej planíli,
 Z veseljem so jo zgrábili

Na stol gorèč posádili,
Besede grozne zatulíli: *)

Le sedi sedi duša
Saj to je tebi všeč;
Ti tamkaj si sedela
Na mehkih sédežih,
Zdaj tukaj boš sedela
Na žgečih ógelcih.

Raz sédeža so stran jo vzeli,
Polóžili v razbéljeno
So jo železno pósteljo,
To strašno pesem so zapeli: *)

Le leži leži duša
Saj si navájena,
Ti tamkaj si ležala
Na póstljah pérnatih,
Zdaj tukaj boš ležala
Na žgečih ógelcih.

K njej v pósteljo so gada djali
Strupéno kačo pásasto,
Hudo pošást modrásasto,
Te strašnodivji glas zagnali: *)

Le nori nori duša
Saj si navájena,

Ti tamkaj si norela
Z nesrámnimi ljudmi,
Zdaj tukaj boš norela
Z goreč mi káčami.

Iz postelje so vun jo vzeli,
Oblačit šli so v ježe jo,
Z gorečimi ovili vso,
S posmehom divjim rjovel: *)

Le nosi nosi duša
Saj si navájena,
Navajena hoditi
Štimana, gizdava;
Ti tamkaj si nosila
Židò in pánteljee,
Tukaj se boš ovila
V goreče kuščarje.

Za kapljo vode je prosila:
Stopíjo žvepla in smolé,
S pijačo tako jo pojé,
Peklenska truma pa je vpila: *)

Le pij le pij o duša
Saj si navájena;

*) Te vrstice ki za vsako zvezdico sledé, so po neki stari pesmi.

Po dnevu si le pila,
Po noči pjančvala!

Obrnem se; al že trdó
Stojé podívci za menó,
V me zaletijo se tedàj,
Me pahnejo čez brezna kraj,
V plamèč sem ogenj se pogreznil,
Cel trop je planil ná me zdaj
In pód se me v požár poveznil;
Z drogovi okovánimi
Po meni zdaj so ségali,
Po hrbtu so z neznánimi
Bodáli v mene drégali;
Zdaj pústili so me za malo; —
Al glejte, jojta! spet gredò,
Kaj ondi jih iz tál je vstalo,
In zmiraj še prihájajo!«

Oblaki so čez solnce lezli,
Ob póstelji njih senca šla,
V prikaznih memo bégala,
In razni kipi so se tvezli.
Trop vran sokola pripodí,
In grozno one króčejo,
Pod okno privofóčejo,
In krokajo da vse gluší.
»Hu, grabijo me!« zakriči,
Zažene se — mrtév zvalí.

Oči odprte so zastale,
In plašen je še zdaj njih gled,
Ostudno usta so zijale,
Po vsem obrazu groze sled. —

Nehótoma je vsak izustil:
»Kakòr življenje taka smrt;
Ki ga je v némar ves čas pustil,
Zaklénjen zá nj je rajski vrt,
Rad vá nj bi šel, al je zaprt.«

Zorin in Strlina.

Prvi del.

Na podu manejo prosó,
Ga dobri bog je blagoslovil,
Latjè je polno in težkó,
Po mérniku bo stavk gotovil.
Na podu luč osvitlja noč,
Počez je ranta vbita v steni,
Vtrdila jo je kladva moč,
Da se za trud mencòv ne méni;
Ti spároma okoli nje
Prosó izlát' vajo z nogáma,
Na njo vpiráje se držé
Trdó z obema je rokáma.
Fant íma déklico za par
Ki vnela mu je v srcu žar.
Vse živo. Govorjenje glasno,
Juk, smeh, krohòt, vse v kolobár,
Gibánje marno, kratkočasno!

Povzdignjen v kotu kup visòk
 Lepó zložen je v redu čednem,
 In ž njega marsikak otròk
 Podaja snope v gibu vednem.
 Le dva pokojna, mirna sta.
 Med njima fant je sin domači
 In punca je sosédova,
 Ki stárost ž njim jo skor enači.
 Prišla sta vkup iz prva zdaj,
 Se zvidila, sprijátila,
 Poséstrila, pobrátila,
 Mogoče da za vekomaj.
 Karkoli je mencóv na podu
 Za strnjenje otrók srcá,
 Za znájenje jimà po godu
 Nihče ne vé, nikdó ne zna.
 Al čas polagoma pohaja,
 Se ura bliža polnoči,
 Juk, smeh, krohòt mencóm zastaja,
 Zmanjkuje vsem že besedí.
 Ko čmrlji zginjajo jeseni,
 Počasoma se pozgubé,
 Ne vrne se, k' iz gnjezda gré,
 Nazáj domú več ne pribréni.
 Takó raz kup pozgúbili
 Otroci že so se po časi,
 Ko prej pohájali, da vsi
 Na zadnje so pošli jim glasi,
 Dremota polasti se teh,

Se spanec loti, prime vseh,
 Le teh dveh ne; še nista trudna,
 Še zmirom bolj in bolj sta budna,
 To reč je za otroke čudna.
 Kup niža se; bo skor do tál,
 Prosó bo zdaj in zdaj ometo;
 Menèc je zadnji snop pobrál
 Pod nogi z jezo babo djál
 Nalàš z bodičevjem nadeto.
 Končano; iz latjà prosó.
 Gotova je špehóva kaša,
 Želodcu lačnih tečna paša.
 Obeda kraj. Vse šlo domú je.
 Povsot je tiho, pókoj, mir;
 Le čuk in sova sama čuje
 In frka okol' hiš topír.

Na vzhodu poka rana zarja,
 Oznanja jutro, beli dan
 In solnce, nebnega vladarja,
 Ki zbuja vse in zganja san.
 Se giba k delu slednji stan,
 Vse kar je mirno počivalo,
 Vse na nogáh je, vse je vstalo.
 Otroci ino starci le,
 Ker tem je treba mnogo spanja,
 Po koncu niso, še ležé
 In marsikomu se še sanja.
 Strlinka tudi spi. Obráz

Rdé jej solněni žarki zlati
 Ki jeli v spávnico vliváti
 So ravno svita svoj' ga kras;
 Kot kri so lica nje rdeče
 In kakor gártroža cveteče,
 In zaljša še jih solněni žar.
 Obličje pokoj kaže jasno,
 In pokoj srce, dušo krasno
 Ki v njo zalezal ni še kvar.
 Lej, smeja se! o kak se smeja!
 To smeh je rajskih angeljcov
 Ki tronov trona dih jim veja
 V deželi tam nebéščanov.
 Ki vidi ga te smeh mladičji
 Se naredí mu tudi smeh
 In se naznani na obličji
 Še njega ki ga tare greh,
 Do srca v živo ga presúne
 In vdari na zastane strúne,
 In glas omolkle mu vesti
 Za nekaj časa saj zbudi.
 Sanjá se jej. Nebeške sanje
 Veselo vnemajo srcé;
 In sanje niso nič, so djanje,
 In to kar človek je glasé;
 Po noči dan so; vir iz duha
 Ki dere hitro in počás;
 Šumi po tiho, spet na glas,
 In tiho teče da ni sluha,

Po prétoki sledi svoj tir,
 Kar res je s tem lepó strinjáje,
 Kar samo misli je izvír.
 Sanjá se jej. O čem? — O mir!
 Šeptá, glasove jezik daje,
 Poslušaj, čuj, kaj govori!
 »Zorin!« izreče, omolči.

Zorinu tudi celo noč
 Strlina pred očmi je stala;
 In ko temoto solnčna moč
 S površja zemskega pregnala,
 Iz sanj zbudi ga beli dan.
 Al bile so prežive sanje
 Da bil njih tek bi z dnem končan,
 Da bi ne spomnil več se ná nje.
 Še spomni se na tanko vseh
 In jih vesel budé nadalja.
 Kak ločil nek od misel teh
 Bi srečnih se, ki ga nad kralja
 V veselju dvigajo sladkó?
 Kak pustil bi to dobrodetje
 Ki srce čuti ga mladó,
 Do zdaj še ne poznano vnetje?
 In kaj je bil te srca vžig
 Ki strnil je na prvi mig
 Mladostne duše tak lepó?
 Bilà je scer ljubezen to,
 Al tak je še ne morem zvati,

Oboje dete premladó
 Je še, imé mu tako dati,
 In kakor rečem nimam prave,
 Besede nima jezik moj,
 Dajal izrazu lastne glave
 Po svoje vsak pomen bo svoj.
 Al kaj je, pravi mi srcé,
 Ker samo to sladkóst čutilo
 In zá njo dobro dobro ve,
 In je ne bode pozabilo
 Doklèr ne vstavi tripa mu
 Visočja moč neubeživna,
 Ne zadrži krví tekú
 Mu smrt vse vroče ohladívna.
 Samó razloček med menój
 In med Zorinom in Strlino
 Je te, da možko dete moj
 Ljubljenček bil je. — Za mladino
 Sladkosti take ne poznám,
 In duša je še ni vživala
 Kakòr te krat en časek sam
 Ki ga po tem ni več poznala.
 Jaz njega srčno rad imél,
 On srčno rad imel je mene,
 Od drugega ne bil trpél
 Krivice bi nad njim nobene,
 In če ga je zadelo kdej
 Kàj zlega, mene bolj bolelo
 Kot njega je, in me vselej

Od njega hujše je zadelo; *bliss*
 Kar bílo njemu je sladkóst *— bliss*
 Sladkóst bilà je tudi zá me —
 Kdor skusil sam ni, ne verjame,
 Al pa sem jaz bil prepriprost. —
 Al več ga solnce ne ogreva.
 Lahkà mu zemlja ki odeva
 Nemila mi ga davno že,
 In ga ločila je od mene,
 Ki me še zdaj za njim srcé
 Bolí in bol se ne prežene! —
 Za toraj sem ko sem učil
 Se zgodeb starega zakona
 O zgodbi naj bolj pazen bil
 Od móža ki pozneje krona
 Ga je kraljeva vénčala:
 Od Davida in Jonatána,
 Kakó v prijateljstvu bilà
 Sta z dúšama si vdana.
 Ko sebe menil sem obà
 In živel v vseh dogodkih ž njima;
 In Pilad in Orest bilà
 Izràz sta srea mojega.
 In tako vse kar še jih ima
 Dogodkov tacih zgodovina
 Po sebi meril sem, sebó
 Prilikoval, in se zvestó
 Drže še danes mi spomina.
 In tako kak pajderastijo

Sem menil Grekov običáj,
 Doklér v pregrešno hudobijo
 Prestvaril ni je umski zmaj.

Al dolgo jima dano ni
 Biló se skupno veseliti,
 Ni dolgo ne biló strdí
 Iz duše jima v dušo piti
 Živeti v kup veselih dni.
 Te sveti Michael priroma,
 Vesele praznike končá,
 Učence goni spet od doma,
 In marsikdo si cur'k solzá
 'Z oči kalnih na tihem briše
 Ko stopa iz domače hiše.
 Oča so rekli, da naj sin
 Študirat gre in v šolo hodi.
 Rekó mu: ljubi moj Zorín,
 Lej, kmet na zemlji je trpín,
 Trpin ostane kar si bodi.
 Ti moj si, jáz te rad imám,
 Za to te v šolo popeljám.
 Scer materi te sklep ni všeč,
 Od sina loči se nerada,
 Al oče sklenil je to reč,
 In zlati up, presladka nada,
 Da 'mela sina bo gospoda
 Edinega iz tega roda
 Jo potolaži da se vdá,

Če tud v očéh ne brez solzá;
 In k malu sta se odpeljala,
 Z očetom v stari Kranj drdrála.

Prijazno mestice je Kranj,
 Spominjam se še vedno ná nj;
 Tam živel sem mladostne dneve,
 Mladostno ne, detinske dni;
 Veseli zá me so bili,
 Le malo mi zavdali reve.
 Za to sem rad obiskovál
 Še vselej ondi kraje znane;
 Naj prvo kjer sem stanovál
 Ljudi te čas mi srčno vdane.
 Tam én krat spet čez dolgo grém
 Obiskat mamke in očeta,
 Al z bridko žalostjo pozvém,
 Da ona je že šla iz sveta.
 In on — s prestárimi očmi
 Spoznál, več spomnil se me ni;
 Al ko oznanim: kaj, kakó,
 In pa objamem sivo glavo,
 Poljubim ga — solzé v okó
 So mu stopile; dá mi právo,
 Veselja ta je trepetala
 In gorko mojo potresála.
 Pristavi mi slonílnik svoj,
 Po sili ná nj me posadí,
 Nevrednega me te častí

Kakor bi bil služabnik moj.
 Prinesti naglo reče vina
 In kruha hleb domačega,
 In me gostuje kakor sina
 Čez dolgo se vrnívšega.
 Obískal sem vse cerkve zale,
 Naj prvo svetega Škocjána
 Ki vélika je cerkev zvana
 Od prebivavcov množe male
 Al vredne vsake dobre hvale.
 Visoko dimec še glavó
 Moli iz gotiškega doma
 In gleda k višku na nebó,
 Okoli njega v edno roma
 Podnebnih kita pótnikov;
 Počivališče jim je zvezda
 In ž njo visoki cerkve krov,
 In turen, star in v edno nov,
 Jim dom je, kjer imajo gnjezda;
 On oče je teh krókavtov,
 Če oče ne, saj oskrbnik
 Za sine in za polosine
 Od zdolnje Kókrine pečine;
 Tam teče Kokra zidov tik.
 To strašna je globina ta
 In z viškega ponižana,
 O pač že dolgo skale liže
 Da je skopála take niže!
 Komunov doli je dovolno,

Kopálišča nam tam bílé
 Zadovoljive nam popolno.
 Nad nami pa čerí strmé
 Visokoravne kot orjaki
 Molele vun na strani vsaki.
 In kavke in postovke tam
 In kačji vred in gadji plod
 Po dompljah ímajo svoj kot
 Nedosežljiv zalážnikam.
 In róznikranska cerkev vsa
 Je kakoršna je pred bílá.
 In danes še ko prejnje čase
 Pobožne ogledujem krase.
 Sprostira se od tam ozír
 Da lepšega ti ni nikir,
 Od spodaj suje siva Sava
 Valovje tje naprej podí,
 Ga drvijoča od Triglava
 Snežnikov veličanska hči.
 Čez Gáštej nese te pogléd
 In gledaš doli proti Loki,
 In gledaš planjo z griči v red,
 Čez Šmartno Bítin steg široki,
 Šmarjétna gora je na pravi,
 Ozira se na ravno v te,
 Umiva v Savi si nogé,
 In za hribovjem tam v daljavi
 Ste skrite snežnobe le glavi,
 Šentjóšta cerkve turna dva.

In glej še bolj na desno stran
 Odpré se Bistrška dolina,
 In hrib za hribom, skalni stan,
 Skor brez pretrga do Bohinja.
 In Púngrad nemškega iména
 Imá še zmiraj nemšk' imé,
 Tam stale krasnega pleména
 Ste veličanske lipi dve,
 Visokovršni nad oblake
 Širokolistnih senčnih vej,
 Al konec na tem svetu vsake
 Stvarí je prej al pa poznéj.
 In tudi tu ozír je krasen
 Tje na zahodnjejužno stran,
 Na Sorško polje, Sorško plan,
 In kamor val šumí tu glasen
 Na levo tje do gore Šmarne
 Pokraj Marije blagodarne.
 In proti levi teče Sava,
 Od zdolej Kokra v njo priplava,
 Koroške meje silna hči
 Ko se naliva napojí.
 Al tam od kodar solnce vzhaja
 Je plan do tje kjer vas Šentjúr
 Stojí brez dobre vode kraja,
 In dalje da zaklene dur'
 Mogočni Grintovec s sosedi
 Na Štajerskokoroško stran;
 Al proti sevrú ti pogledi

Dajó občudovati stan
 Gorenskih krepkih velikanov,
 Planinske Záplote krasóst,
 In nje soseda — skalnih stanov
 Divjine žlahtne — visokost,
 Orjaškega Storžcá strmine,
 In tje raztégnjene pečine. —

In ondi je Zorin prebival,
 In prvega poduka dar,
 Pripravo za prihodnje, vžival.
 Za uk imel je skrb in mar,
 Al pridnost to in to marljivost
 Poviševal je zlo spomín
 Strline in lastná zvedljivost
 Ki prirojeno je Zorin
 Imel po oču dedu svom
 In lastno vsem soródnikom.
 Al ti naj glávniši spodbod
 Bilá si le Strlina zala,
 In vsega dobrega navód
 Nevédoma si ti dajala.
 Bil maren je za to ker ti
 Za se si njemu srce vnela,
 Da pláma ljubav ne zgubi,
 Prijáznost ne bi ovenéla.
 Edino tebi le želí
 Postreči, da bi le imela
 Ga rada ti ko tebe on;

In vé da rada ga imáš,
 In ti da tebe on to znaš,
 In to je močen spet nagón.
 Al da je to resnica prava
 Previdi slehrno okó,
 Ker slednji šolski uk predava
 Strlini kedar prinesó
 Vakance prázniki radóstni.
 Jo brati je, pisát' učil
 In v zapomlǵivosti mladóstni
 Se vsega brž je naučila;
 Za njo te trud je majhen bil.
 K malu je brala in pisála.
 In toliko hitrejša bila
 Je v uku vsacem ker dajala
 Od njega se jej vsa je vaja
 K' imél je srce celo nje.
 Za to podájale jej slaja
 Obilo so podučbe te.

In ona je bilá pobožna
 Naj bolj pokorna vseh otrók,
 Svom staršem v slednjem vsa podložna
 Srdú jim nikadár uzrók,
 In angeljskega vsa duhá
 Marijnočistega sreá,
 In vsi ki so jo le poznali
 So eno hvalo jej dajali.
 In taka njena ta pobožnost

Do njega 'mela vso je moč,
 Dajala mu je več krat zmožnost
 Da hodil je za njo gredoč,
 Za njo gredoč, po njej živéč,
 In ona bila je priložnost
 Da zboljšal si napák je več.

Pod solncom ni ga brez napák
 Nobenega biló človeka,
 Posebnost kako íma vsak
 Ki čédnostim kak rane seka;
 Duh je volján, mesó je slabo
 In vleče bolje na pohabo.
 Zorin tud tega ni bil prost,
 On primke rad dajál je
 In v tem je urjena mladóst,
 Po sebno pa Zorin lahkóst
 V nečédnosti si tej pribrál je.
 In ostre, žive so iména
 Ki jih dajál je on bilè,
 Pristojne podarjencu vse
 In prav zadétega poména
 Da v obénost so se vrinile.
 To ni biló nikár lepó,
 Pa bila je le vender taka,
 Odstráni hémbraj se težkó
 V navado vrinjena napaka,
 In ak se kdo je le 'znebi,
 Žgubi po težkem jo borenju,

Al pa če kaj se prigodi
 Človeku važnega v življenju,
 Kar časi ti je majhna stvar,
 Sama na sebi brez pomena,
 Osebno pa je velik dar,
 In v tem obziru mnoga cena.
 Prigódljaj kak kjer se spozná
 Kak neprevídljiva previdnost
 Véliko in veliko pot imá
 In modro vse in prav ravná,
 Kar um, in kakoršno 'ma pridnost,
 Preglédatí nikár ne vé
 Če še takó visoko gré.

Vakance so bilé. Domá
 V očetnem rojstnem kraji
 Je blizo bival spet srcá
 Ki ga pojilo z medoslaji.
 Bil čas je ko po polnoči
 Nikoli več pokoja ni,
 Ko ročne trlice rožlájó
 Ko pridne trice lan teró;
 Dokler je noč pestače 'majo,
 Za dne se deca k njim zberó.
 Zorín jo tudi prikoraka,
 Marljivost tric ga veseli,
 Marljivost res ne koj enaka.
 Al trice niso brez soli,
 One so tice tankokljune,

Njih jezik zakomúnjen ni
 Imá napete ojsre strune,
 Le vari ti, še prekosé
 Te v primkodájanju oné.
 Strlína tudi je prišlá,
 Lepó na smeh se je držála.
 Zorín jo vgleða; hipno vsa
 Pozornost je na njó zbežála.
 Al glej, z obraza zgine smeh,
 Obrne se in gre Strlina,
 Od jame stran koraka v speh
 In ne porájta za Zorina.
 Kakó je to? Je on uzrók
 Da se tak brž je umeknila?
 Ne on. Al kateri drug otrók?
 Ne. Vaša, trice, užalila
 Jo primkovanja je grdóst,
 Ne on; ni njega nikdar čula.
 Njegova to zazná bistróst,
 Ga rdečica je obsula,
 Ga zaboli, se zmuza stran;
 In važen zá nj je bil te dan,
 Trenutek te; in te trenutek
 Razvade bil mu je sozútek,
 Ta rana se je zacelila,
 Nikoli več se ponovila. —

En krat dobil je v bukvicah,
 Na ktere ona je molila,

Pri kipih in podóbicah
Med listi skoraj brez števila
En kip, eno podóbico,
Pod njo pa to zapisano;
»Preljubi moji materi.«
Otrpnili mu čuti vsi,
V srce genílo ga je zlo.
Poznál je on, da roka nje
Pisala je besede te.
»Al ljubiš ti očeta tak?
Al ljubiš mater ti takó?
Odgóvor: — nàk in nàk in nàk!«
In dosti je to zá nj biló.
Od séh mal bil je ves drugačen,
Do staršev ni bil nič več mlačen,
In staršem je to dobro délo,
Srcé jim zmiraj boljje grelo.

Drugi del.

Ta ista doba je prišla
Ko se spoznavati začneta
Da sta na svetu spola dva,
In ker narava se ne menja
Se v njem obuja tudi čut,
In čas, te čas je tudi hud.
Al mišljenje na njó nevelo
Ga marsičemu je otelo;
Ki je sicèr prijáznost bila
V ljubezen se je premenila. —
O ne črtíte je nikár
Ki črtíte jo tak ljubezen,
Ne mislite je hudo stvar,
Brez vse koristi, samo kvar,
Ne imenujte je bolezen!
Še le zdravílo je močno,
Ozdrávlja dušne srčne rane,
Očišča vest; in z nova ž njo
Prebujá glase nje zastane,

Odvrača od grdih razvád,
 Té vodi spet na prave pota
 Ki zapeljala jih je zmota;
 O dober dober je nje sad,
 In prava — ti je blagrov dota.
 In grehov ki mladóst težkó
 Jim ubeži, ga obranila
 Ljubezen je, ki jo živó
 Srcá čistóst je zmir hranila.
 Ki ga sprimljala je pavsót,
 Ni dala v grehe mu zabresti,
 Ki ga je várovala zmot
 Ki le prerade pravo pot
 Jemljó mladini in jo vnesti
 V pogubo vtegnejo, ki ni
 Obrániti se je poznéje,
 Ki vse veselje ogreni,
 Lepo število let odveje,
 In te kar še ga je ostánek
 Je nejevolja in otóžnost,
 Mu vest je tanka os šivánek
 Ki zbádajo ga na vso zmóžnost,
 Bodó ga v dušo in srcé,
 Skali se um in pamet zmanjša,
 Vsa dušna moč po vodi gré,
 Vkup skrči se in vsa vsa stanjša.
 Tovarši so ga dosti krat
 V strupéni greh zapeljeváli
 Samó sladkóst mu obljubljali

Al ni dobil ga v roke škrat.
Ti bila angelj si njegov,
Na pomoč brž si prihitela,
In ko je mislil, da gotov
Je plena že, da že ga vjela
Je zanjka zá nj nastavljena,
Ti prišla si in ga otela,
In zanjka se je strgala.

In leta dalje so letéle,
Da so do časa prihitele
Ki malokomu izostane
In čas težave je neznane.
Dvoúmi verski nastopíli
In nastopáli so počás,
Zastál je mnogo krat njih glas;
Al bíli niso zamorjéni,
Le niso upali na dan
Od grehozdetja prekroténi,
In pójani od misel stran.
Al mišljenje se bojevalo,
Se um je v eno mer boril,
In tisuč je reči nastalo
Ki vá nje se je ves povil,
In znal se ni jim izmotáti,
In kol'kor bolj napina um
Ne jenja le se povijáti
V nasledke dvombne novih trum.
O čas nastál mu je strašán

Notránjega sebó prepira,
 Nepokoj hujši ni podán
 Ljudém od takega nemira.
 Gorjé mu kdor te čas je sam
 In sebi prepuščen sirota,
 Ne ve jo zakrmíti kam
 Od tega trnjastega pota;
 Težava silo je velika,
 Gorjé gorjé mu brez vodnika!
 Al tri krat tri krat mu gorjé
 Ki pride slabemu v roké.
 In ni ga on imel vodnika
 Ki dati mogel rešenika
 Ime bi mu, ki veseli
 V srcé in dušó, ki velika
 Tolažba je vse žive dni.
 Te dvombe so mu nagajale
 Od prve luči v trdi mrak,
 Pa tudi niso odbežale
 Ko trupla so moči pospale
 Ker ni s telesom duh enák,
 Ne spi, po noči dan nadalja.
 Vrsti s pošastjo se pošást
 Pred njim ki Lucifera kralja
 Peklenska vlada jih oblást.
 Te vse vrstijo se pred njim
 In mu ne dájo mirovati;
 O ti al mar ne veš, da Rim
 Ima to moč jih pokončati

In to kar Rim veli? — Zorin,
Al se 'znebiti bolečin
Ne boš poslužil nje darila?
Saj matere si vender sin
Ki mati vseh je naj bolj mila,
Priteci brž pod njene krila.
Pritekel je in res dobil
Nazaj srcá mirú sladkósti.
Al dolgo ni ga slaj pojil,
Zagazil v prejnje je grenkósti.
Vse pravi da zaup njegov
Do matere je bil preplitev,
Ki sam pomoček je gotóv
In pot edina ki v rešitev
Iz zlega slednjega peljá,
Iz čistoplámnega srcá
Izvírala mu ni molitev.
In spet je blodil kakor pred
In po temoti gosti taval,
In zemlja je pred njim, in svet
In s svetom on je v dvombah plaval.
Strašneja od zablodnih zmot
Je druga, če si se gotovo
Prepričal da prepričbe pot
Ti pot je v dvombe le na novo.
Odreči se je pač težkó
Temú kar se je zasejalo
Iz mladega v srcé voljnó,
In kar nas kdaj je radoválo.

Lahkó verjeti da prepír
 Notranji je tiranski ljút,
 Lahkó verjeti da nemír
 Je tak neizrečeno hud,
 Ko sabo se razum bojúje
 Predsodke tesne otesuje.

Vakance bíle so. Domá
 V očetnem rojstnem kraji
 Je blizo tistega srcá
 Prebival spet, ki ga z naj slaji
 Občutki ki jih kdaj imél,
 Z radóstjo vedno ga navdajal
 In s kupico medú napajal,
 In bil je vzrok da zdaj trpél
 Prepír notránji je ložeje.
 Zatreti pa se le ni dal,
 Prihajál je na dan močnejše
 Ko v stran je nje zamišljen stal.
 In en krat v misli te vtopljen
 Pristopa v cerkev razsvitljeno,
 Za vencom venec lep zelèn,
 Iz rož naj krásniših spletèn
 Oltar s podobo vá nj vloženo
 Device ki nam porodila
 Je njega ki vesolni svet
 Od njega rešen in otet
 Slavi ga in ga bo častila
 Zemlja do konca let števila,

Okoli in okoli krasi.
 Pobožna množica ljudi
 Prepeva čast z veselja glasi
 Gospé ki níkadar se ni
 Branila biti vernim mati,
 Ki vsem pomóč, posluh deli
 Ki hočejo k njej pribežáti.
 Obhájali veseli god
 Nebes kraljice — vel' ki Šmaren,
 Ki ga praznuje verni rod,
 Za dan časti ga blagodaren.
 Obhájali so ga lepó,
 Pobožno, kar se dá slovesno,
 Zamaknjen duh kipél v nebó
 Je vsem, vsak zabil je telesno.
 In pred oltarjem je častit
 Služábnik večnega bogá,
 Z visóstjo mášnika oblit,
 Obdán s ponižnostjo duhá
 Obhajal tistega spomin
 Ki je ljubezen sama živa,
 Ljubezni oca ljubi sin,
 Ljubezen plamna nevgasljíva,
 Ki zemlje vse ljudi objema
 Od veka vekov brez izjema;
 In te gospé spomin ki mati
 Ljubezni bíla je odbrana,
 In ki ne néha skazováti
 Da čast ta ni zastonj jej dana

Da je ljubezni mati zvana,
 Ljubezni čiste večnožive,
 Ljubezni plamne, nevgasljive,
 Ki zemlje vse ljudi objema
 Od veka v veke brez izjema.
 O kak po cerkvi je svitló!
 Pri luči lučica gori,
 In zraven solnčice zlató
 Podobi božje porodnice
 Skoz okno sije ravno v lice
 In lice rajski se žarí.
 Poldanska v srcu vseh svetloba,
 Al v enem je temota groba;
 Zorín ne vidi kinča, krasa,
 Ni glédanja mu za očí
 In za ušesa ni mu glasa,
 Pobožnosti za srce ni.
 Občutki so mu vsi pospali,
 Ne ve al čuje ali spi,
 In kaj krog njega se godí
 Povedati bi lože znali
 Kot on zidovi in klopí.
 Duhoven mašo dokončá
 In: »ite, missa est,« zapoje,
 In ministrónt po svoje
 Še: »deo gratias« dodá,
 S čežinom potlej pozvončká.
 In verni ljud pristópa bliže,
 Pokleka čedno v polokrog

Na spodnje štapnje, na naj niže
 Oltarja kjer se živi bog
 V podobi kruha jim daruje,
 K ljudém se revnim ponižuje.
 Strlína pride naj na zad,
 Poklekne čedno pred oltár
 Da prejme naj zlatejši dar
 Ki se zamore darovát'
 Ljudém na zemlji, in ki cené
 Je večnovečne brez premene.
 Zorin povzdigne zdaj glavó,
 Navspred ozre se pred oltár;
 Strlíno koj spozná okó,
 Obdá ga rdečice žar,
 In gleda gleda in ne trne,
 Očí nikamor ne zabrne.
 Nikoli vidil ni še take,
 Vsa premenjena se mu zdi,
 In lepša, zališa od vsake,
 Od slednje dobe prejnjih dni.
 Je v oblačilu snegobelem,
 Ročici sklenjene imá.
 In vidi po držanju celem
 Zunánjem se čistóst srcá.
 In lej, zdaj se obhaja,
 In naj bolj zala je te hip,
 Vsa angelj, angeljček iz raja,
 Živ angeljček, ne njega kip.
 Zorin pobesi v tla okó,

Obraz z rokama si pokrije,
 Se vtrínja solza za solzó,
 Po vpalih licih s cvrkom lije
 In dvombe z njega vse umije.
 Spet veren je in prav kristján
 Do srca ganjen in skesán.
 Ga v živo to genilo je,
 Zamíšljen ves je v nje svetóst,
 In bolj in bolj premišlja še
 In zmir je večja globokóst,
 On vtoplja se, da se vtopí,
 Da se v nebesih duh zbudí.
 Visok je tron bogá očeta,
 In dragocén čez ceno cen,
 Iz rude, ki ni 'z gore vzeta,
 Beleji ko slonokoščén,
 Svitleji kakor iz zlatá,
 Leskeč bolj kakor iz srebrá.
 Bog oče tu sedí v visosti
 In brada nebnosrebrosiva
 Mu kras vratú in prs pokriva,
 Neskončne znamenje starósti,
 Starosti večne in mladósti;
 Obraz, obličje brez popisa,
 Vá nj glédati je le sladkóst,
 In veličast je brez obrisa,
 Je brez obrisa visokost.
 Bog sin na pravi bog očeta
 Sedí na tronu ravno takem.

Ta ruda ni iz gore vzeta;
Kar teka po stvarjenja širu
Svetov po zmiraj enem tiru,
Kar hribov, gričev in gorá,
Noben te rude ne pozná.
Kot oče v krasu je enakem.
Z očetom ena visokost,
Z očetom ena veličast,
Enaka za oči sladkóst
Enaka za vse srca slast,
Obraz, obličje mu žarí
Od luči ki nam znana ni,
Ljubezen sama v njem plamí
Obsežna vseh svetov stvarí.
In sveti duh kot una bog
Nad bog očetovo glavó,
Kot oče sam, kot sín sam bog,
Z očetom, sinom ves enó,
Z očetom, sinom visokost,
Z očetom, sinom veličast,
Enaka za oči sladkost,
Enaka za vse srca slast.
Na levi roci bog očeta
Sedí Marija mati sveta
Ki vseh milóst je sama mílost,
Milósti vseh milóst obílost.
Krog trona legijon legjonov,
Krog trona milijon milijonov
Vrstí se angeljcov ministrov,

Devet je korov teh ministrov,
 Vsak kor imá legjon legjonov,
 Vsak kor imá miljon miljonov.
 In zad sprostira se presrečnih
 Neběščanov brez konca, kraja
 Razšir v nebesih vednovečnih,
 V očestvu blagih sapic maja.
 To duše so izvóljenih
 Na zemlji kdaj ljudí pobóžnih;
 Oko jih ne pregleda vsih
 In jezik ne prešteje jih
 Teh trum številu ne podložnih.
 Iz vseh so časov in strani,
 Iz zemlje, drugih tud svetów,
 Iz vseh narodov, vseh stanów,
 In vse še, vse se veselí
 Takó da popisáti ni;
 Naj večja rádot in sladkóst
 Je pa da glédajo visóst
 Neskončnega gospod bogá
 Očeta, sina in duhá
 In angeljci trobéntajo,
 Prelépo muzicirajo,
 Dušice lepo rajajo,
 Z veseljem se napájajo
 Ki ga ni slišalo uhó,
 Ki ga ni glédalo okó,
 Ki ga čutilo ni srcé,
 Ki živa duša zá nj ne vé.

In še je sédežev veliko,
 Še praznih, še pripravljenih,
 Z iméni teh zaznamnjanih
 Ki še živé in večno diko
 Prejeli bodejo nebés,
 Vživáli glorjo čez in čez.
 Te angeljci pristávljajo,
 In zmir nové napravljajo.
 Imena nove pišejo
 Ljudí ki so še le rojeni,
 Imena stare brišejo
 Teh ki so za nebó zgubljeni.
 In létajo z nebá v nebó,
 Posle oprávljajo zvestó.
 In angelj varh Strlinin, glej!
 Koraka v trumi naj na prej,
 Se bliža tronu bog očeta,
 In stopi na povišan kraj,
 Da vidi vsa družina sveta,
 In vsi omólknejo tedàj.

Aleluja in hosana!
 Čast in slava se ti poje
 Od vse zemlje, vseh svetóv;
 Aleluja in hosana!
 Slavi te stvarjenje tvoje,
 Zná da oče si njegov;
 Aleluja in hosana,
 Aleluja in hosana!

Ni je duše na Slovenskem,
Ni je duše na vsej zemlji,
Kakor duša na Gorenškem, —
Blago sporočilo jemlji —
Ni svetejše od Strline,
Vsa nedolžnost, vsa svetost,
Čast Slovenske je mladine,
Čast za vso svetá mladost. . . .

In angelj nje je tak vesel
Da več ne more govoriti,
Da več ne maga jim znaníti;
Al hoče bog, in že prejél
Je vsak nebéščanov družine
Znanilo polno od Strline,
In po nebesih zagrmí
Da konca več in kraja ni
Pojéjo pesem vedno peto:

Sveto, sveto, sveto;
Aleluja in hosana!
Večna slava ti dajana!
Aleluja in hosana!
Sveto, sveto, sveto!

In címbale zvoné in trombe
Nebeških muzikóntov sto
In sto veselih te opombe,
In muzikújejo lepó,

Da tako živega veselja
Nobena ne preseže želja,
Ga slišalo še ni uhó,
Ga vidilo še ni okó,
Čutilo ga še ni srcé
In vse stvarjenje zá nj ne ve.
Se bog trojica veselé,
Marija se na smeh drží,
Vsi angeljci se veselé,
Naj bolj pa angelj vareh njé
Družína vsa na glas grmé:

Aleluja in hosana!
Čast in slava se ti poje,
Od vse zemlje vseh svetóv,
Aleluja in hosana!
Slavi te stvarjenje tvoje,
Vé da oče si njegov,
Aleluja in hosana!

In le grmí pa le grmí
Da konca več in kraja ni,
Pojéjo pesem vedno peto:

Sveto, sveto, sveto!
Aleluja in hosana,
Aleluja in hosana!

Zorin kras gleda in je priča

Kakó Strlina se veliča,
 In kak neběščani o njé
 Svetósti vsi se veselé.
 Spomin mu hud na pamet pride,
 Nesrečna misel mu uide:
 O káko bo še le z menó!
 To bo veselje oh veselje!
 Ko vrelci kěsa operó
 Me greha, me vse grešne želje;
 Ker večé je veselje néba
 O enem samem spokorjénci
 Kot nad pravíčnimi pošténci
 Devet deset devet ki treba
 Jim ni pokore — Misel zla
 Nesréčna komaj mu ušlá,
 Kar zgane se, nebó zgubí,
 Na zemlji duh se prebudí.
 To je napúh, napúh, napúh,
 Zá nj grabi nas peklenski duh.

Strlina, oj Strlina!
 Ti nisi nič več za Zorina,
 Ti vsa ponižna, angelj svet,
 Jaz pa v ošábnosti napet.
 O preč je preč za zmirom preč,
 Te nisem vreden več,
 Te vredcn nisem bil nikdár.
 O misli ve! — nikár, nikár —
 Kaj češ? drevó je posušéno,

Ne bo nikoli več zeléno. —
Strlina, zdaj si pač Strlina,
Vstrelila si na smrt Zorina.
In kaj Zorin, spet njo dolžiš?
In sam si kriv, kar zdaj trpiš. —
Zorin, Zorin, gorjé Zorin;
Dozórel, zrel si za pogin; —
Strlíni biti zóren dan,
Strlini jaz; prevzetna misel!
Jaz zóren dan! o mračén dan
Strlini jaz — glodávna misel!
Kaj češ? drevó je posušéno
Ne bo nikoli več zeléno. —

Ne prašaj me, al sta še kdàj
V življenju vidila se z nova;
Ne vem; to vem da vidil kraj
Domači on ni več od zdaj
In njega ne zibél njegova.
In ona? kje in kaj? kakó?
Več vidilo je ni okó,
Od nje nič slišalo uhó.

Bratec in sestrica.

Locen je nastavil Tonče,
Tičico je ná nj' ga vjel,
Snel jo je iz locna lahno,
K sestri tekel ž njo vesel.

Lej, sestriča, lepo tico,
Tebi dam jo, vzemi dar,
Pičli dar ljubezni moje —
Ne zamétaj ga nikár.

Ne odrékaj mi veselja,
Saj sem séstrica ti brat,
Vem, da' maš me brata rada,
Znaš, da' mam te sestro rad.

Kletko vzemi, v njo zapri jo,
Pa jej zdrnec jesti daj,
Ondi pesmice prepeva
Ti v veselje sladko naj.

Veš, da ímam — reče sestra —
Kakor sebe rada te,
Toraj slušaj srčni bratec
Prosim, govoriti me.

Tičico poglej, kak rev'ca
Trese se, kak se bojí,
Kak me milo pogleduje
Z mokrimi od solz očmi.

Mislím skoraj, da me prosi
Izpustíti jo pod zrak,
Ker mi tak iz roke sili,
In uiti skuša tak.

Prosim, daj, spustíva tico,
Kdo nek, prašam, rad ni prost?
Vstvaril nas je bog svobodne,
Sužnost, ah, je srcu ost.

Ali zima je že blizo,
Več ne kinči polja strn,
Kje za žívež če dobiti
Revna tica dosti zdrn?

Še v nebesih mili oče,
Dobri oče še živí,
On preživil bode tico,
Ki skrbi za vse stvari.

Izpustíva, prosim, rev'co,
Naj se prosta veseli,
Stvar'ca, vidiš, je nedolžna,
Sužnost naj je ne teží.

Brat je sestro srčno ljubil,
Ter odreči ni mu moč,
Izpustí jo in obímčka
Séstrico ljubezni vroč.

Angelj nju dveh to je vidil,
Hitro bogu poročí,
Vsa nebéščanov družina
Se o tem zaveselí.

Zvon pride po otroka.

(Iz Götheta.)

Otrok je bil, in te otròk
Nerad je v cerkev hodil,
V nedeljo že dobil je zrok,
Ki ga je 'z cerkve zvodil.

Rekó mu mati: zvon zvoní,
Že v cerkev ljudstvo ide,
Mi v cerkev pojdi tudi ti,
Da pó te zvon ne pride.

Otroku zdí se: zvon visí
V zvoniku tamkaj gori;
Zavije v polje jo, letí
Ko šel b' iz šole skori.

In zvon, saj zvon več ne zvoní,
Zlagála se je mati.
Al kak ga groza spreletí,
Za njim, lej! zvon bingljati.

Bingljá jo brž, verjeti ni,
Stráh dečka jame biti,
Ko v sanjah gre, hití, letí,
Ga žuga zvon pokriti.

In res, kar ga nesó nogé
Vse popustívši ide,
Čez grm, čez ravno, čez poljé
Na ravnost v cerkev pride.

In v práznicih, nedeljah zdej
Spominja se mi škode;
In vselej v eerkev gre odslej,
Da zvona pó nj ne bode.

Od nebeške gloriје.

Stoji stoji tam samostan,
Menih je v njem, ki let' in dan
Premišljal je samó le tó
Kakó v nebesih je lepó,
In kakšno je veselje tam,
Ki je ljudém prikrito nam,
Ki vidilo ga ni okó,
Ki slišalo ga ni uhó,
Ki ga čutilo ni srcé,
In ki presega vse željé.

Iz kloštra šel počasnih nog
Sprehájat enkrat se je v log;
Kar na drevesu pevcica
Zapoje rajska tičica,
In poje poje tak lepó,
Da obena tica ne takó.
Prepévala je glorijo,
Ki jo v nebesih vživajo;

Prepévala na jasen glas
 Je njega veličast in kras
 K' je zemlje in nebá vladár,
 Od ktereга je vsaka stvar;
 Prepévala kak božji svit
 Nebéščanom je vsem odkrit;
 Kak angelci lepó pojó,
 Lepó pojó, sladkó pojó,
 Sveti trojici stréžejo,
 Marijo d' vico venčajo,
 Ki vsa vsa osvitljéna je,
 Kraj sina posajéna je.
 Péla je od veselja tih,
 Ki so v številu 'zvoljenih,
 Ki njih posést za vekomaj
 Veseli je nebeški raj,
 K' obličje božje gledajo
 Brez néhanja ga vživajo.
 In pela je takó lepó,
 Takó lepó, takó sladkó,
 Da se od glasov presladkih
 Je précej zámeknil menih.

Zbudívši spet se v klošter gre,
 Vratár neznàn mu va nj odprè.
 Poznàl menihov nié več ni,
 In njega tudi ne oní.

Kakó je to, kakó je to?

Pred eno uro je biló
Ko sem zapustil samostán,
Da šel sem v log, ko slednji dan,
In spremenjéno je vse zdaj,
In skoraj mi neznan te kraj.

Zdaj spomni viši se opàt
Da j' bral v zapisniku enkràt,
Da šel menih iz kloštra je
Pa da ni vrnil nič več se,
Pa nikdar se ni vrnil spet,
Od tistih mal je tri sto let.

Tedaj poslušal tri sto let
Sem rajsko tico pesem pet';
Ker sladka tak je pesem b'la
Ki pela jo je tičica,
O kakšna še le glorija
Veselja bo nebeškega!

Znamenja dežja.

Gospod in sveti Peter sta
Ob hudi suši pót' vala,
Pekoče solnce je sijalo,
Ker dolgo časa ni dež' válo.

Pa v govorici tej in tej
Koračita počas napréj
Kar jima mož gredé po poti
Priletén, star že pride proti.

Ga praša sveti Peter zdaj;
Al vroče, oča, vam je kaj?
Se vé da; starček urno pravi,
In te besede še pristavi:

Za rés vročina huda je,
Pa menim, k malu dež pojde,
Že vidil črnega po cesti
Sem dáve zgódaj polža lesti.

Gospod pa mu odgovóri:
Mož, vaša vera prava ni,
Nebó za voljo tega dalo
Dežjà ne bode vam še kmalo.

Naprej gresta, in drugi dan
Popot'vata na drugo stran,
Sijalo solnce je pekoče,
Biló je grozno grozno vroče.

Pa v govorici tej in tej
Koračita počas naprej,
Kar jima mož gredé po poti
Prileten, star že pride proti.

Ga praša sveti Peter zdaj:
Al vroče, oča, vam je kaj?
Se vé da, starček urno pravi,
In te besede še pristavi:

Za rés vročina huda je,
Pa menim, k malu dež pojde,
Pod streho moja se viseča
Zaprla neža je bodeča.

Gospod pa mu odgovori:
Mož, vaša vera prava ni,
Nebo zavoljo tega dalo
Ne bode vam dežjã še kmalo.

Naprej grestã, in drugi dan
Popotvata na drugo stran
Pekoče solnce je sijalo,
Ker dolgo časa ni dežvalo.

In v govorici tej in tej
Korãcãta počas naprej,
Kar jima moŹ gredé po poti
Priletel, star Źe pride proti.

Ga praša sveti Peter zdaj:
Al vroče, oča, vam je kaj?
Se vé da, starček urno pravi,
In te besede še pristavi:

Za rés vročina huda je,
Pa menim, da Źe deŹ pojde,
Źe v kãdi zjutraj je brbljãlo
Ko prvo solnce je pris'jalo.

Gospod pa mu odgovori:
Mož, vaša vera prava ni,
Nebo za voljo tega dalo
Ne bode vam deŹjã še kmalo.

Naprej grestà, in drugi dan
Popótvata na drugo stran,
Pekoče solnce je sijalo
Ker dolgo časa ni dežvalo.

Pa v govorici tej in tej
Počas koračita naprej;
Kar jima mož gredé po poti
Prileten, star že pride proti.

Ga praša sveti Peter zdaj:
Al vroče, oča, vam je kaj?
Se ve da, starček urno pravi,
In te besede še pristavi:

Za rés vročina huda je,
Po polju vene skoraj vse,
Pa saj nam bog pomaga v sili
Dež kmalu dal nam bode mili.

Gospod pa mu odgovori:
Mož, pravo vero `mate vi,
Še danes dež na polje pride,
Ki v tej okolici se snide.

Naprej grestà, na drugo pot,
Zgodi se kar je djal gospod,
Meglà nebó in solnce skrije
Z oblakov k malu dež se vlije.

Učiš se človek iz tegà,
Da vér'vati gre le v bogá
In da verjeti v prazne vraže
Nam poti prave pač ne kaže.

Od kod reveži?

Odám in Eva dokaj sta
Sinóv in hčer zaróдила,
Da daleč daleč zlo stegnilo
Otrok se njunih je število.

Tekaj ker Evo otroke vse
Skrbelo preživíti je,
Povzdigne milo prošnjo k bogi,
Da živež dal bi trumi mnogi.

Gospod do Eve stopi sam,
Al ker biló je žene sram,
Da jih je toliko rodila
Jih polovico je prikrla.

Gospod karkoli le imá
Pokázanim v posestvo dá,
Da vsac' mu svoje rokodelo,
Ki pridnega bo preskrbelo.

Ker zdaj pa Eva vid'la je
Da je porazdeljeno vse,
Da slaba s skritimi poteče,
Otrók prikritje jo zapeče.

Zbujena vest jo nadrví,
Da skritje bogu obstojí
In boga tud za zamolčáne
Poprosi blagodarne hrane.

Usmiljen bil je zmir gospód
Pokrega Evo prvo pot,
Kot oče hčerko posvari jo,
In od pustí jej hudobijo.

Pa potlej jej takó je djal:
Kar sem imél, vse tem sem dal,
Naj živež pa pri teh imajo,
Ki milo z brati naj ravnajo.

In kakor greh smo dédvali
Smo tud njegov nasledek zli,
Od tod so reveži se bíli
Med ljud na večno zaplodíli.

In ker je revež tud naš brat
Pomaga vsakdo naj mu rad,
Bodimo toraj pravi bratje,
Da bomo enkrat rajski svatje.

Kmet v risu.

Noč, pravijo, 'ma svojo moč,
In taka moč je čudna,
In temna noč je strašna noč,
Je grozna, nepriljudna.

Al večja je bogastva moč,
Ta moč je še bolj čudna,
Te ne ustraši temna noč,
In še tak nepriljudna.

Poglej ga kmeta, kak hití
Tje gor na križempotje,
Zaklad ga tjekaj tak drvi,
Ki v risu tankaj nó' je.

Tri letne šibe léskovke
Vijávne nese sábo,
Pred Vidjim solncom vrézane,
Ker so le té za rabo.

Ko pride tje na sredo se
Na sredo pota vstavi,
In ris okol' in 'kol' sebé
Tri šibe dolg napravi.

Načrta ga, in stopi vâ nj,
Enájste pričakuje
S turna se zvon, ki kladvo ná nj
Udár' lo je, začuje.

Na glavi mu začnó lasjé
Se k višku dvigováti,
Kakor se v jezi grebené
Živalim sploh na vráti.

Že misli: sto in sto pošást
Bo zdaj in zdaj prihrulo,
Jih kdo ve kaj, ki njih oblást
Pekèl je, ga obsulo.

V naprej že sveti križ stori
In rožnikranec moli,
In stopi, da na vse strani
Lih daleč je okoli.

Na krat se razsvetli nebó,
Ko solnce bi sijálo,
In bliže bliže to svetló
Je k njemu prihajálo.

Približa se mladeneč mu
Ves v svetlem oblačilu,
Dol z neba je poslan prišel
Po božjem naročilu.

In stopi k njemu, dá novó
Oplúžje mu v darílo,
Orodje drugo vse takó
Za kmečko opravilo.

Podájal mu je vse molcé,
In zginil je podávši,
In kmet domú s podanim gré,
Pomen daril spoznávsí.

In kakošen je te pomèn?
Povém ga vsem in tebi:
Kdor priden je in pa poštèn,
Imá bogastvo v sebi.

Gorska žena.

(Iz Langbeina.)

Od starodavnih časov že
Prebiva v temni gori strah,
V podobi majhene žené
Jo gorsko ženo kliče vsak.
Po gojzdu sem in tjekaj hodi
Nikomur vljudna nič ne škodi.

Prišla je tjekaj v gojzd enkrat
Uboga žena rúdar'ca
Suhljádi po grméh iskát,
Ker jo je reva stískala,
Ko išče v misli zatopljena,
Se jej pridruži gorska žena.

Ustraši se in obledi,
Pomiga jej pritlíkovka;
Ne magaj — tak jej govori —
Da tare, vem, te révščina,
Zatoraj sem prišla za tabo
Da te obúp ne vnese sabo.

Ná klopčič preje, motaj ga,
 Brez konca je, mu kraja ni,
 Ko tek je tira solnčnega,
 Te živil bo do konca dni.
 Pogledati le v sredi vari,
 Če ne, te reva v novo vdari.

Motáti žena urnih rok
 Na motavilo koj začnè,
 Redí se motovílni krog,
 Al klopčič le enàk si je,
 In pridno rúdar'ca sirota
 Od jutra do večera mota.

Preíde k malu révščina,
 Že v miru leto je prešlò,
 Pa rúdar'ca omágala
 Pod sílo je zvedávostno,
 In dalje mogla ni strpéti,
 Se v klopčič mogla je ozreti.

Zabode v sredo iglico,
 Kar klopka kon'c prikaže se;
 Ah kak se je razlégalo
 Po hiši njeno tárnanje!
 Z rokama, ah, kakó je vila,
 Želela skor, da b'mrtva bila!

Ko trenil bi, pritlíkovka
Pred ženo stopi na en kràt:
Ker srečo si zaprávila
Pa pojdi zopet drv iskàt.
Poteče klopčič, več ne mota,
In rudar'ca je spet sirota.

Starček.

Živel mož je dolgo časa,
Sneg pobeli mu glavó,
Brada je že sivolasa
In se sveti kot srebró.

Ura mu je že odbila,
Pride k njému bela smrt,
Ki ga bo v nebó spremila,
Ga peljála v rajski vrt.

Jezus hoče k sebi vzeti
Gori v sveto ga nebó,
Ker on živel je na sveti,
Kakor angelcí svetó.

Ene v srcu še 'ma želje,
Te doseči še želí,
Preden v rajsko se veselje,
K Jezusu se preselí.

Želje troje: od družine
V hiši vzeti še slovó,
Ino v hlevi od živine,
In od polja tud takó.

Rasti rasti žitno polje,
Kakor raslo si doslój,
Rasti rasti še vse boljše
Ko do seh mal za naprój.

S polja v hlev k živini grede
In jo boža in drgljá,
In izústi te besede
Prišle mu iz dná srcá:

Redi redí se živina
Kakor si se mí do zdé,
Dalje od sinú do sina
Še vse boljše ko doslé.

Starček zapusti živino
V hišo gre pa vleže se,
Skličé vkupaj vso družino
In jo zbere krog sebè:

Le sem le sem vi družina,
Tri rečí vam še povém,
Vredne vašega spomina
Tri besede preden grém.

Prva je beseda taka,
Ljúbite gospod — bogá,
Ker gre njemu slava vsaka,
Ljúbite ga iz srcá.

Druga je beseda taka:
Ljubi naj zavòlj bogá,
Ker gre njemu slava vsaka,
Vsak kot sebe bližnjega.

Tretja je beseda taka:
Kdor bo star'se spoštvál,
Ki jim gre spodobnost vsaka,
Jezus ga bo darovál.

Trí so lučice prižgáli,
Sladko v bogu je zaspál,
Angeljéki so prijadráli,
Angelcom je dušo dál.

Rajsko pesmico zapeli,
Pa so peli prelepó.
K višku k višku so zleteli
Z dušo k Jezusu v nebó.

Blagi sin.

V Algiru noč in dan je vrisk,
In jok in stok potresa zrak,
Brezbrojno gleda solnce stisk,
In tisuč rev pokriva mrak,
Kar zvezdic z jasnega migljá
Težavo vsaka svojo 'ma.

Poslušaj kakšen hrup in šum
Od brega morskega vrši?
Al spet prignali novih trum
Ubozih tržci so z ljudmi,
Ki jim odsvetil zadnji dan
Je od svobode obsiján?

O ne, to šum bridkosti ni,
Te vrisk težave ne pozná,
Veselje se takó glasi,
In rádost takov don imá.
Mordá obhaja god Algír,
Je praznik te ga šuma vir?

O ne te šum je ves inák,
Bolj rádosten in bolj vesel,
Da tak se veseli divják
Bi komaj, bi nerad verjél;
Kristjaní oproščeni so
Ki tak veselo vriskajo.

Kdo jim je dal svobode žar,
Po temní noči solnčen dan?
Ne prašaj; kaj je tega mar,
Al krščén al mahometán;
Naj bo kdor hoče; ki jé bil
Je blaga dnša, ljudomil.

Potihne šum: — Spet zahruščí,
Al ne veselje, žalokrik;
Od morja na uhó bobní;
Gorjé, na vekomaj jetník,
Po dnevú in po noči trt,
Življenje hujše kakor smrt!

Na dušnem trgu, lej, stojé
Na prodaj razpostavljeni,
Po boljših kupci brž hité,
Brž poberó se trdniši;
Gorjé za nje, kí so močni,
Sto krat gorjé, ki so slabi!

In rešeni, ki memo pot
Nazaj jih pelje v Kanaán
Iz Babilonovih rabót,
Iz sužne tme na beli dan,
Ozirajo se milo v njé
Ki jim protí gorje gorje!

In slednjemu se iz očí
Za revne brate kapljica
Pomilovanja potočí,
Za vse vkup in za vsacega,
Ker skusil, skušal jih je vsak,
Kakó je sužni jarm težák.

Kaj vidim tam? je res al ne?
Al morda zmeta je očí?
»Moj oče! — vender motim se,
Pogled ga dolgo vidil ni,
Se motim. — Oče je — je žé,
O rádot rádot, — o gorjé!«

In glej objémata se dva,
En mož, en starček sivolas,
In en mladenč rastí možá,
Al v lice vdrť, in bled v obraz. —
»Moj oče!« — »»sin, moj sin!««
Veselja krik in bolečin.

Vsa teža súžnosti še le
Zdaj stopi sinu pred oči,
Zdaj čuti trínogov roké,
In bič svinčéni ga skelí,
Ki dokler sam je sužnik bil
Ga manj je čutil, kot moríl.

Zamisli se, molcé stoji,
Zdaj žari, zdaj bledí v obraz,
Po žilah roji, dirja kri,
Zdaj vroče je zdaj mu je mraz,
Izmika prs visok povzdíg
Mu srca marsikteri zdih.

Se duša v dvoje mu delí,
In bije sama sabo bor,
Veselje od ené straní,
Od druge žalost, srčni mor,
Al zmaga duše blaga stran.
Sovrag uničen in končán.

Lej srce blago, kaj stori?
Za oča v sužnost v novo gre.
Prodávavec se zveselí,
Da táko dobro menjal je;
Zijál začújenih se trum
Do beja zlega krik in šum.

Kaj vrišče pomeni, bej pozvé,
 Novico sliši na uhó,
 Le na uhó ne na srcé,
 Srcé brezčutno je gluhó.
 Al brez plačila bode sin
 Ostál za táko blagi čin?

Nikár! obete večni bog
 'Zpolnuje vselej, slednji čas,
 Obljubil sinom bláger mnog,
 Odšlo ga jim ne bo za las;
 Ne boj se, bres plačila sin
 Ne bo ostal za blagi čin.

Priskaka k beju sinček mlad,
 Še micno dete, ves otrok,
 Oklene beju se za vrat,
 Poljubi ga — iz prs globok
 Očetu to prisíli zdih,
 Prestvari srce mu na mig.

To čuden je srcá pretvòr,
 In vender po naravi vse!
 Lej mlado dete; meniš skor
 Da angeljček pred tabo je,
 Nedolžnost sama, ves priprost
 Otrok je vsem prijazen gost.

Oči — naraven ves poglèd —
Beseda — míslí číst izvír,
Obličje — malarjem predmèt,
In pórok da je v sreú mir. —
»Bodíte« — djál gospod je naš —
»Kakòr otroc', in raj bo vaš.«

Kdo mislil bi! solzé vlijó
Se beju s curkom iz očí,
Ki mu solžénje je biló
Neznano že od mladih dní;
V sreú se vname prvi čút,
Milósten je ki bil je ljut.

Odkupi sužnika obá,
In pošlje ju nazaj domú. —
Slavíti, pesem, češ kogá,
Povéj, al beja al sinú?
Naznánjam pesem in grmím.
Sinú sinú čez vse slavím.

Tica pivka.

Zemlje voda je vplahnila,
V dve, tri morja se je zlila.

Gora vode ni dajala,
Grozna žeja je nastála.

Vsi ljudjé in vse živali
Žeje konec so jemali.

Klice njihne bog začuje:
»Vaše sem zaslišal nuje;

Gora vodo bo dajala,
In studenec trda skala;

Samo pretoke skopljíte,
Jih do morja privodíte.«

In ljudjé so in živali
Prihiteli in kopali;

Možki z rónnico, lopato
Kopljejo zemljó robato;

Ženskam ropotá motíka,
Pridnost je povsod velika.

S klinci rujejo otroci,
Prst odnášajo koj v roci.

Délala je tud živina,
Ino divja vsa zverina;

Krave, junci in pa voli
Zemljo so z rogovi bôli;

Konj taptál je tak togotno,
Da vso polt imel je potno.

Pes in mačka vkupaj stala,
In sta s tácamá kopála,

Krt s podgano in pa z muško
Ril je prst od spod na kviško;

Medved tačar, kosmatinec
Volk ovčar, in vsak divjinec,

Lev mogočni, tiger hudi
Bili so kopači tudi;

Brskale so s kremplji kure,
S kljuni race, goske, pure;

Vrabci, orli, vrane, sove
Vse vse délalo je rove;

Ena sama, sama pivka
Lena tam na strani čivka,

Pa jih gleda, zaničuje,
Delavcom se posmehuje. —

Vodotoči so do morja;
Rek dovòlj priteče z gorja;

Vsi gasé si sílo žéje,
Sama pivka le ne smé je,

Bog jo vklel je, da od zemlje
Nikdar vode si ne jemlje,

Sam edíni dež smé piti,
Kar ga more v kljun vloviti.

In kedár jo žeja stiska,
Piv piv! proti nebu vriska;

Bog pa čuje njene stoke,
K malu dežja dá potoke.

In ti slišati jo vpiti,
Kosec, z mrvo vkupe hiti.

Sploh pa, ki jo čuješ pivko,
Pomni ter jo 'mej znanivko;

Bog nikol' se ne prekane,
Nikdar dolžen ne ostane,

In se vender rád usmili,
Kedar prosimo ga v sili;

Ne želi pogube grešnih,
Dokaj pot on íma rešnih.

Ovsenják.

Kruh nobeden ni tak ojster,
Da bi lakote bil mojster,
pregover.

Stojí stojí tam beli grad,
Vtem gradu gospodičič mlad,
On po gosposki je zrejen,
O kmetih slabo podučèn;
Od prvih let, od mladih nog
Kar dal mu je življenje bog
Le zobal je potičice
Iz rmene pšeničice,
Na sladkem mleku méšene
Vse s cúkrčkom potrésene.
Stojí pred gradom klopica,
Ni lipova je hrastova,
Popótnikom pripravljena,
Pod streho tje postavljena,
Da lahko ondi prevedrí
Če huda ura ga vhití.

Sem s polja kmet pripelje rěž,
 Kar vlije se dol z neba dèž.
 Pa vstavi voz pod hrastičem
 Da varen bil bi pred dežjëm;
 Vedrit gre sam na klópico,
 Na klopico na hrastovo,
 Popotnikom pripravljeno
 Pod streho tje postávljeno.
 Pod streho on, pod streho voz
 Pa vzame v roko kruha kos,
 Oj kruha ne ržénega,
 Pač kruha kos ovsénega.
 O čeren, čeren je zares,
 In iž nj gleda polno rés;
 Al kmet ga zoblje, ga zobá
 Ko bila bi potičica,
 Ker grude ga že lakota
 Od poljedela težkega
 Pa zoblje zoblje ovsenják.
 Skoz okno se ozre grajšák,
 Skoz okno gleda, v kmeta zre,
 Ki spešno tak črnják mu gre.
 Začudi se, zavzame se,
 Kako mogoče jesti je
 Pač kruh, ki v njem je taka zmes,
 In iž nj gleda polno res.
 Poprašá ga pobara ga,
 Al kaj okusen slaj imá.
 »O dober dober slaj imá

Okusen kot potičica.
 Pokúsite, pokúsite,
 Gotovo mi potrdíte.«
 Pa vzame ga, pokusi ga,
 Al prec iz ust izbrusi ga:
 »Ne jejo tacega ljudjé,
 Biló bi komaj za svinjé,
 Kdo nek bi grudel tako zmes
 Ki íž nje gleda polno res?
 Od prvih let od mladih nog,
 Kar dal mi je življenje bog
 Le zobal sem potičice
 Iz rmene pšeničice
 Na sladkem mleku méšene,
 Vse s cúkrěkom potresene
 Do zadnjih let, do starih nog
 Dokler mi da življenje bog
 Le zobal bom potičice,
 Iz rmene pšeničice
 Na sladkem mleku mešene
 Vse s cukrěkom potresene.«
 Odreče kmet, odgovori:
 »Mogoče nemogoče ni,
 Zgodíti še se more vse,
 Al boste al ne bodete,
 Obrani tega naj vas bog
 In tacih váruje nadlog.«
 Prevleče se, in prevedrí
 In zopet solnce prisvetí,

Požene konja kmet in gre
Grajšak pa okence zaprè.

Stoji stoji tam Záplota
Soseda strmega Storžcà
In druge gore tam okrog,
Ki jih odeva gojzd in log;
Po njih pasó se srnice,
Oj srnice, srné skačné,
In divje koze skačejo,
Se v zelenicah pasejo,
In zajce, zajčike plašné
Pa vjede po grméh lové.
V nedeljo je grajšakov god,
Grajšakov god vesel bo god.
Grajšak pokličé lovce vse,
Med njimi tudi kmetič je,
Ki vidil jesti ga grajšak
Ná klopčici je ovsenják.
Vsi lovci vkupaj pridejo,
Pod gradom vkup se snidejo,
Grajšak pristopi, govori
Le tacih lovcem besedí:
V nedeljo prvo moj je god,
Gor v gore zdaj bo vaša pot,
V goràh pasó se srnice,
Oj srnice, srné skačné
In divje koze skačejo
Se v zelenicah pasejo,

In zajce zajčike plašné
Pa vjede po grméh love;
Tje gori v gore pojdemo,
Da kako srno dóbimo,
Al kako kozo vjáhamo,
Al vjedam zajca vzámemo.
V goré gredò; ž njimí grajšák
In nese svoje brešno vsak,
In vsak se dobro preskrbí,
Grajšaka nóšnja le teží,
Zatoraj vzame majheno
Jedila v svojo torbico.
Al gore gore so goré,
Kdor jih ne zná, na nje ne gré,
Kdor jih pozná, se preskrbí
Si polno torbo naloží.
Še dneva pol minulo ni,
Že prazna torba je jedí,
Popoldne pride; lakota
Presilna se že loti ga
Pa vtolažíti moč je ni,
Ker prazna torba je jedí.
Kmet-lovec tolče ovsenják
Približa k njemu se grajšák,
Približa se, zaprósi ga
Da naj mu kruha kos podá.
O kak ga jé, kakó mu gre!
Desi je črn, se nič ne vpre. —
Sam sebi lovec govori:

»Mogoče nemogoče ni,
Črnjaka nisi jedel še,
Poznal še ovsenjaka ne,
Le zobal si potičice
Iz rmene pšeničice
Na sladkem mleku méšene
Vse s cúkrčkom potresene;
Al kruh noben tak ojster ni
Da lakota ga mojster ni.
Mogoče nemogoče ni,
Kar ni, se more, se zgodí.«

Srečni Štefan.

Oj Štefan srečen si zarés,
Ker tako blizo si nebes,
Po celem mestu vidiš vse
Kakó lepó pobožno je.
Na cérkve gledaš krog in krog,
Kjer se častí naš gospod bog,
O srečen srečen si za rés
Ker tako blizo si nebés.
»O Kranjska dobra duša ti
Ki svet te še ostrupil ni!
O srečen srečen bil bi res
Če bil bi nižje od nebes,
Da bi ne vidil krog in krog
Kakó se žali gospod bog,
Kakó me vsak dan kámnjajo,
In z gróbljami podsipajo
Kar vidim jih okrog, ljúdjé
So marni, toda vsak za sé,
Ljubezni bratovske nikdár

Se mi prikazal ni oltár,
In kamor se ozrem okrog
Se rev mi trop prikaže mnog,
Bogaboječih prav ljúdí
Le malo malo se dobí;
Oj srečen srečen vsak svetník,
Ki niž' imá ko jaz zvonik!
O Kranjska dobra duša ti,
Kí svet te še ostrupil ni!
Ti mene meniš srečnega,
Ker vidim toliko cérkvá,
O srečen bil bi že za rés
Ko prišel bi čez gore čéz
Iz mesta na Slovensko stran,
Da tamkaj svoj imél bi stan.
Le tukaj v cerkev hódijo
Da le pobožne mótijo,
Možki, da ogledujejo,
Ženske, da se skazujejo,
Da gospod bóga žalijo,
In mene vsak dan kámnjajo;
O srečen srečen vsak svetnik,
Ki niž' imá, ko jaz zvonik!

Tri kaplje Jezusove.

(Po národní.)

Stoji stoji hišica
Hiša Jezusova,
Mala hiša kočica,
Mala kočá nova.

V hiši stoji mizica
Mizica je zlata,
Na njej stoji kupica
Kupica iz zlata.

V kup'ci so tri kápljice
Kapljice krvave,
Kapljice Jezusove
Rešne krvi prave.

Prva kane ná poljé
Ná poljé na žitno,
Žegen božji v njega gré,
Prec je rodovitno.

Druga kane na poljé,
Na poljé na ravno,
Žegen božji v njega gré,
Précej je vse travno.

Tretja kane na goré,
Nà vinske goríce,
Žegen božji ná nje gré
Da rodé trtíce.

Žnjica.

Prišlo je leto; zreli klas
Očém je rádost, njivam kras.

Župàn imá naj več poljá,
Vse belo žnjic na njem migljá.

Posli jim srpe brúsijo
Da v žetju se poskúsijo:

Kdo stavkov več nažela bo,
Zvečer petíc več štela bo.

Kraj njiv župana šétata,
In pridne žnjice glédata.

Oča je star in sivobrad,
In sin kot rano solnce mlad.

»Žéle ste pridno in končán
Vam bodi trud za danšnji dan;

Pazite pa kar vam povém,
Naj pridniša bo môm očém

Ki jutri ko se dan zazná
Naj prva snop nažet imá. « —

Vidova spi, nje dete spi,
Vso noč se nič ne prebudí.

Al ko zazná se rano svit
Slavuljček jame jo budít'.

Pa sklene se jej prec okó,
Saj dete spančka še sladkó.

Škrjanček zdaj zagostolí,
Vidovo kliče in budí.

Al sklene se jej koj okó,
Saj dete spančka še sladkó.

Petelin spet: kikiriki
Vidovo kliče in budí.

V zibéli dete se smehljá
Zaspati to jej več ne dá.

Nasíti sinčeka lepó,
V zibeli nese ga sébo.

Nobène žnjice ni še tam,
Župàn ob njivah hodi sam.

In: »dobro jutro!« govori,
»Naj prva s srpom pridèš ti.

Molil bogá, prosil bogá
Naj vodi on in znamnje da.«—

V zibeli detice mladó
Obrača jasno vá nj okó.

Poljubi ga, poboža ga:
»Al hotel bi me ti očkà?«

Sladkó se angelj nasmejí
In: »ata« v prvo `zgovorí.

In bil mu oče je od zdaj,
Županov sin on vekomàj.

Zaprta smrt.

K svetemu Tomažu
Pride dekla božja,
Zlo užejala jo
Je človeška košnja.
Svetega Tomaža
Kréma ti je dobra,
Vina ga poprosi,
Ne diši jej voda:
Ti 'maš tol'ko vina
Trda duša skopa,
Pa ga nič ne daš mi,
Toma trdi Toma!
V klet jo pelje polno
V sredo tje sodovja;
Pij ga pij do sita
Rébrna strahota.
K sodu naglo plane,
Odmaši ga ročna,
Srčne, sod je prazen,

To je pivka močna!
H drug' mu sodu šine,
Odmaši ga ročna,
Srčne, sod je prazen,
To je pivka močna!
K tretjemu blahutne,
Odmaši ga ročna,
Srčne, sod je prazen,
To je pivka močna!
»Čaki, zavolj tebe
Se m' ne 'zprazni mošnja.«
Havt! po njej z rokama,
V sod zmaši jo Toma.
Tukaj notri bodi,
Žena grozonosna,
Naj počiva malo
Ljudosečna kosa.
Jej in pij al pa ne,
Bolj ne boš životna,
Dokler kaj ljudi je
Tud ne bo te konca.
Sedem let je smrti
Vedro ječa grozna,
Sedem let kopali
Niso en' ga groba.
Bog Tomažu pošlje
Angeljskega posla:
»Smrt izpusti; strašna
Vpije k meni tožba.

Kakšen je nasledek
Tvojega zapora?
Bolj ko pred potopom
Zemlja je hudobna;
Kdo je da b' mu bila
Mar zapoved božja?
Tolovaji vsi so,
Rod ves — ena zloba.
Zla je ura solnčna
Doba zla polnočna,
»Kaj se nam je bati,
Saj strahú ni groba!«
Le poglej okoli,
Kaka reva grozna!
Starci žitja trudni
Prosijo umora,
Slabi zavolj silnih
Si želijo konca,
Da nikdo ne pride
Žál je družba božja;
Le poglej okoli
Kaka reva grozna!«
In Tomaž spregleda,
Reši smrt zapora;
Mró življenja siti,
Pojenjuje zloba.
S právljico to mati
Me je še otroka
Vráčala od straha

Smrti in pa groba,
Vam pa jo prebira
Glasno struna moja,
In predmèt podaja
Fantazii bôgat.

Župánja hči.

Pa ga ni drevesa
Kakor naša lipa,
Tam na sredi sela
Gleda čez vse drevje.

Pa je ni mladenke
Kakor hči županja,
Ki ko solnce luno
Vse deklíče mráči.

Gori v lipi tice
Glorijo pojêjo
Pa pod lipo joka
Milo hči županja:

»Poj̃ te poj̃ te tič̃ ce
Kar vam gre iz srca,
Meni pa zapoj̃ te
Pesmico mrtvaško.

Kar vas prosim tič' ce
Mi ne odrecíte;
Zadnje pozdravljenje
Ljubemu nesíte:

Da pojdem k poroki
Poročím se s smrtjo
Kakor sušca roža
Poročí se z mrazom. «

Ljubi žvižga, poje,
Židane je volje,
Pa spominja ljube
Deklice se svoje.

»O ti žvižgaš, poješ,
Ljubica pa joka,
Joka in zdihuje
Da jej srce poka.

Nam je naročala;
Da naj te pozdrav' mo,
Zadnji krat v imenu
Njenem te pozdrav' mo;

Da pojde k poroki,
Poročí se s smrtjo,
Kakor sušca roža
Poročí se z mrazom. « —

Zéleno mogilo
Senči drevodvojka,
Dve ste spodaj debli,
V vrh drevó je êno;

Znam'nje: razdeljéna
Bila sta na zemlji,
Al v nebeškem rajú
Dva sta v dvojem êno.

V bolnišnici.

Jaz gledam v njo pa ona v me,
Živót ni zdrav ne moj ne nje,
In oba dva boli srcé.

Sneg taja se, in sneg skopni,
Bolj solnčni žarki so toplí,
Na dvoru trava zeleni.

Drevesa popčike ženó,
Na njih pa tičice pojó,
Vsak on izbira, voli njo.

Že vidim gnati riglice
Rdečebelo pisane,
Rdí že tud nje ličice;

Rdí jej bolje dan na dan,
Od mene gre bolést ko san,
Nevarni čas je dokončan.

In gledam v njo, pa ona v me,
Oba se gledava molčé,
Zginjuje dan in ni ga dne.

Približa se velíka noč
Ko prišel satan je ob moč,
Naj' gled je zmir enako vroč.

In vel' ki petek koj za dne
Ozrem na okence se nje;
Zakáj je ni — sam bog to ve.

Proč poldne je, odbije tri,
V ušesa glas mi zadoní,
Temà pokrije mi oči.

V saboto večer grem na dvor,
Slaboten omagujem skor,
S telesom ima duša bor.

Zastonj oziram gori se,
Zaprto le je okence,
Očesa sklen je ne zazrè.

In zvon zapoje tak miló,
Da solza stopi mi v okó,
Mrliča prot mi prinesó.

Na parah venček je pripet,
Sneženobel je venca cvet,
Umrla roža je deklét.

Kdo bila si, mi znano ni,
Govóрила sva le z očmi,
Spominja na te konca ni.

Kvatrni večer.

O kakor bi rada, ne morem, ne smém,
Ni dobro, ni varno, oj to ti povém,
Scer vsako noč, kedar le hoč in želiš,
Nocój le ne; al se strahóv ne bojiš?

O ljuba preljuba! kaj mar mi strahóv,
Kaj kvatróv noči ino njenih duhóv?
Pregovor je star in se modro glasi:
Strah v sredi je votel, ob kraj' ga nič ni.

O ljubi preljubi! nikar, o nikár!
Kvatrne noči oj te meni so mar —
O mati, o mati; moj ljubi, obá! —
Bojím se, bojím se, srcé trepetá.

O ljuba preljuba! ne boj se ne boj,
Nič men' ne zgodi se, nič tebi nocój;
Noč mirna, ti varna si v hramu tu not,
In meni osvitlja luč lunina pot.

O ljubi preljubi! kaj ondi šumi,
Čuj, slušaj, kaj gori po drevju vrši,
Kaj cvili iz loga, plašivno frfrá?
Ni dobro; oj da bi ostal bil domá!

O ljuba preljuba! ne straši te to,
Je sapa ki drga peró ob peró,
Cviljenje je čukov, topirjev frfót,
Naj straha ne dela ti slednji ropòt,

O ljubi! sam djal si da mirna je noč,
Ni sapa, ni sapa, to kvatrov je moč,
Lej luna ugaša, proč pol je nočí,
In zvezde bledíjo; al strah te nič ni?

Ozrè se, mu stopajo k višku lasjé,
Prepade, ne zine, mu lica zbledé,
Molcé jo pogleda, in trne z očmi,
In ona se zgane, jo strah spreleti.

In šel je spod okna, je tekel na moč,
Ugásnila luna; on k' ogenj je vroč,
Pred njim je vršánje, za njim pa šumí,
Od spred mu napót' va, od zad ga podí.

Prisope domú ko pregánjana zver,
Zaspi za ves vek — To je kvatrn' večér!
Pojó petelíni, danóve zvoni,
Deklè pod odejo zaspalo še ni.

V sosedni vasí vsi trijé zapojó,
Novico jej bridko brenčé na uhó
Glavico povzdigne, jo brž položí;
In k malu z vsem' trémi tud njej zazvoní.

Razloček.

Zalo déklico je vidil moj roják,
Mlad in lep Gorenec, zal in čvrst junák.

V sreču mu prižgala ogenj plamijoč;
»Bodi moja!« reče jej ljubezni vroč.

»»Nočem.«« »Kakor hočeš; saj je velik svet,
Saj na zemlji dokaj še cvetè deklét.

Pa zapojem prosto, pa drugàm zletim,
Pa zažvižgam, drugo tičico vlovím.«

Zvezdice migljájo, lunin sije kras,
Fantje pa žvižgljájó, pójejo na vas. —

Prišel sem na Nemce; k malu z mano znan
Bil je dosti čeden, brhek Dúnajčan;

Šétala po Pratru se v nedeljo sva,
Sreča naju v cvetju roža Dúnajska.

Ves se v njo zagleda, ves za njo gorí,
Dviga zdih mu prsi, celo noč ne spi,

Piše cele tri dni in sestavlja list,
Da bi vsak olikan, vsak izràz bil čist.

Pride mu odgovor, pismo kušne koj,
Trepetá, in stopi mu na čelo znoj.

»Ne!« je celo pismo; črke druge ni,
Gleda, ne verjame, revež omedli.

Drugi dan obískat ga na dom hitím,
Al zaprto sobo, njega ne dobím,

In zvečér prebiram Dunajčanski list:
»V Dónovi utonil je J. A. jurist.

Pismo so dobíli: z bogom, zali svet,
Al brez nje osúl se zá me vsak je cvet.«

Take so.

Kaj se tak mi čudiš da od tod hitím,
Da drugàm iz mesta tega tak želím?

Prišla je za máno ljuba moja v Beč,
Biti jej brez mene moč ni bilo več.

Bila ti je zala, lepa, čedna stvar,
Srce nje: ljubezni zá me vnet oltar.

K malu gospodiči onosljajo duh,
K meni v gostje vodi k malu druga drug.

Lahkoveren reva slincom sem verjél,
Tica mu odpela, ki jej je zapél.

Me poglédala je, nisem bil jej hud,
Ali mene skori je zadel mrtúd.

Vabnik jo je speljal, spregel jej po tem.
»K prvemu ne upam, k prejnjemu ne smem!«

Le bi bila prišla, bil pozabil rad,
Bil skesanki voljno prizanesel pad.

Več govoril nisem, čujem glas od nje,
Da se nosi kakor Dúnajske gospé.

Bog ti daj vse dobro, daj sto tavžent sreč!
Svitla luč ugaša, vgasni, saj t' je vseč.

Kazalo.

P s a l m i.

	stran
1. psalm	3
2. psalm	5
3. psalm	8
4. psalm	10
5. psalm	12
6. psalm	15
7. psalm	17
8. psalm	20
9. psalm	22
10. psalm	26
10. (11.) psalm	30
11. (12.) psalm	32
12. (13.) psalm	34
13. (14.) psalm	35
14. (15.) psalm	38
15. (16.) psalm	40

Različne pesmi.

	stran
✓ Drevo v cvetu. <i>N. 48.</i>	45
— Solnce svečana. <i>Ved. 50.</i>	47
✓ Poletni večer. <i>N. 49, 119.</i>	49
✓ Tice vinopivke. <i>N. 49, 167.</i>	51
✓ Prostost. <i>Ved. 48.</i>	53
— Jutranja zarja. <i>Kod. 70.</i>	55
✓ Hrepenenje	58
✓ Podonavska riba.	60
✓ Danici	63
Na grobu	65
— Pogled	67
— Zla beseda	68
✓ Rožica	70
✓ Ti moj oče	71
✓ Na planini. <i>N. 51, 113.</i>	73
✓ Brezgorje	76
— Tukaj ni naš dom	78
— Kaj morem jaz za to?	82
— Finska déklica	84
✓ Prevzetnici	85
✓ Rožica	86
Preobrážanje sadik	87
— Brezbožnik	91
Zorin in Strlina	113
— Bratec in sestra. <i>Ved. 47 II. 17.2.</i>	148
Zvon pride po otroka	151
✓ Od nebeške gloriije	153
✓ Znamenja dežja. <i>N. 48, 121.</i>	156
✓ Od kod reveži? <i>Ved. 49 II. 12.9.</i>	161
✓ Kmet v risu	164
Gorska žena	167
✓ Starček	170

	stran
✓ Blagi sin.	173
✓ Tica pivka	179
✓ Ovsenjāk	183
✓ Srečni Stefan	189
✓ Tri kaplje Jezusove	191
✓ Žujica	193
✓ Zaprta smrt	196
Župánja hči	200
— V bolnišnici	203
— Kvatrni večer	206
Razloček	209
— Take so	211

